

ALUTAGUSE

valla leht

nr 1 (95) jaanuar 2026

TASUTA

www.alutagusevald.ee

Foto: Sven Začek

Alutaguse Maraton

Alutaguse Maraton on kahepäevane suusa- ja saunafestival, kus toimuvad kolm imelist rahvasportlastele suunatud sündmust – Naistesõit, Öömaraton ja Estoloppeti ja Ski Classiku raames toimuv 48. Alutaguse Maraton koos lastesõitudega.

Võistlus toimub Alutaguse Tervisespordikeskuses.

Alutaguse rajad pälvisid 2025. aastal erilise tähelepanu ka rahvusvaheliselt, sest Eesti suurim suusasündmus Tartu Maraton toimus lumepuuduse tõttu just Alutagusel. See ajalooline nädalavahetus tõi piirkonda tuhandeid suusasõpru ning tutvustas Alutaguse suurepäraseid suusavõimalusi osalejatele lausa 25 eri riigist.

Pane kuupäevad kalendrisse ja tule nautima talve parimaid emotsioone – Alutaguse ootab suusatama!

ALUTAGUSE
MARATON

AJAKAVA

Laupäev, 7. veebruar

12.00–18.00 Stardimaterjalide väljastamine

12.00–15.00 Naistemaratoni suuskade määrimine

15.00 – II Naistemaraton 21 km ja 9 km start vabatehnikas (klassika rada olemas)

15.00–17.00 Laste- ja meestehoid suuskadel

18.00 – VII Öömaraton 21 km ja 10 km start (vabatehnikas)

18.00–23.00 Saunaküla avatud kõigile osalejatele.

Pühapäev, 8. veebruar

9.00–12.00 – Stardimaterjalide väljastamine

11.00 – 43 km start klassika

11.15 – 21 km start klassika

11.20 – 500 m ja 2 km

lastesõitude start (vabatehnikas)

11.40 – Limpa suusakool

14.30 – Autasustamine

Vaata täpsemalt:

www.alutagusemaraton.ee

ÖÖMARATON

7. veebruar 2026

ALUTAGUSE
MARATON

LIPU HEISKAMINE: 7:32 KURTNA noortekeskuse juures

24. VEEBRUARIL 2026

EESTI VABARIIGI 108. AASTAPÄEV

Alutaguse vallas

PÄRGADE PANEK:

- 9:30 TUDULINNA kalmistul Vabadussõja mälestussamba juures
- 10:00 IISAKUS Alutaguse vabadusvõitlejate mälestusmärgi juures
- 11:00 PAGARI mälestuskivi juures
- 11:30 MÄETAGUSE kalmistul

KONTSERTAKTUS ja PIDUPÄEVATORT:

- 12:00 MÄETAGUSE RAHVAMAJAS
Esinevad Alutaguse valla kultuurikollektiivid

21. veebruaril kell 14
KURTNA SELTSIMAJAS

www.alutagusehuvikeskus.ee Alutaguse Huvikeskus

"Elagu Eesti!" TÄHTPÄEVAKONTSERT PAUL NEITSOVIGA

PILET
5 €
Müügil FIENTAS
ja kohapeal
(sularahas)

Lisainfo: ene.raudar@alutagusevald.ee või 588 56282

17. veebruaril kell 18-20
PANNJÄRVEL

Avame iiheskoos
Tulihobuse aasta!

Alutaguse VASTLA- ÕHTU

19:50 TULETEATER ZERKALA
TULETANTSU SHOW

- Siimumäe talu hobu- ja ponisõit
- Erinevad võistlused
- Hernesupp
- Avatud uisuväli (kohapeal laenutus)

Lisainfo: huvikeskus@alutagusevald.ee või 3366963

Ülevaade Alutaguse Vallavolikogu istungist

Marin Grüning

Vallavolikogu sekretär

11. detsember 2025

- Kinnitati haridus-, kultuuri- ja sotsiaalkomisjoni koosseis: Kristiina Ets (esimees), Annely Oone (aseesimees). Liikmed: Lii Roosa, Timo Juursalu, Ivo Väljaotsa, Annes Kingu, Aivar Surva, Helar Richard Ekštejn, Erika Lindma, Tatjana Ševtšenko, Marika Laanemäe, Külli Raidma.
- Kinnitati elukeskkonnamisjoni koosseis: Janno Vool (esimees), Oleg Kuznetsov (aseesimees). Liikmed: Kaie Moisa, Igor Zahhartšenko, Paul Kesküla, Are Karp, Aleksander Dubrov, Juri Novožilov, Rainer Kuldmaa, Andres Pärnpuu, Kairi Nõmmemees, Indrek Ott.
- Otsustati valida revisjonikomisjoni liikmeks Lii Roosa.
- Kinnitatakse Alutaguse Vallavalitsuse 5-liikmelisena alljärgneva struktuuriga ja koosseisus: vallavanem – Tauno Vöhmar; vallavalitsuse liige – Kairi Hübneri; vallavalitsuse liige – Liina Talistu; vallavalitsuse liige – Silja Vask; vallavalitsuse liige – Kärolin Kivestu.
- Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu üldkogusse nimetati Alutaguse Vallavolikogu esindajaks Timo Juursalu ja asendajaks Aleksander Dubrov, Alutaguse Vallavalitsuse esindajaks Tauno Vöhmar ja asendajaks Kairi Hübneri.
- Nimetati Eesti Linnade ja Valdade Liidu üldkoosolekule Alutaguse valla esindajaks Timo Juursalu, Tauno Vöhmar ja esindajate asendajateks Aleksander Dubrov, Kairi Hübneri. Nimetati Eesti Linnade ja Valdade Liidu volikogusse Alutaguse valla esindajaks Tauno Vöhmar ja esindaja asendajaks Timo Juursalu.
- Moodustada Alutaguse valla noortevolikogu valimisega seoses 6-liikmeline valimiskomisjon koosseisus: komisjoni esimees:
 - vallasekretär Lehti Targijainen
 - komisjoni liikmed:
 - volikogu liige Kristiina Ets;
 - noorte esindaja Mirell Mägi;
 - noorte esindaja Mattias Grinfeld;
 - vallavalitsuse teenistuja Nelli Kuldma;
 - vallavalitsuse teenistuja Tairi Hütt.
- Anti nõusolek Alutaguse Vallavalitsusele sihitatud toetuse „Kohalike omavalitsuste võimendamise vana-maealiste koduses keskkonnas kukkumise riski vähendamiseks“ esitamiseks IVOL avatud taotlusvooru. Alutaguse valla 2026. ja 2027. aasta eelarvesse planeeriti kokku summas 100 000 eurot (2026 – 54 205 eurot ja 2027 – 45 795 eurot) sihtotstarbelist toetust.

18. detsember 2025

- 2025. aasta 1. septembril jõustus uus alusharidusseadus, mille § 67 alusel tunnustati kehtetuks koolieelse lasteasutuse seadus. Muutmismäärustega asendatakse koolieelse lasteasutuse seaduse sätted alusharidusseaduse sätetega ning korrigeeritakse terminoloogiat. Muudetakse: Illuka Kooli põhimäärust, Illuka Kooli arengukava 2025–2028, Alutaguse Lasteaed arengukava 2025–2028, Alutaguse valla arengudokumentide koostamise ja menetlemise korda, Alutaguse valla koolide vastuvõtmise korda, vanema poolt kaetavate kulude katmise korda.
- Kinnitati Alutaguse Lasteaia põhimäärus.
- Kinnitati Alutaguse Vallavalitsuse (ametiasutuse) teenistuskohade struktuur ja koosseis haridus, kultuuri- ja sotsiaalteenistuse osas, alates 1.01.2026 likvideeritakse kaks logopeed-eripedagoogi töökohta ja lisada logopeed-eripedagoogi töökohad lasteaegade struktuuri. Infotehnoloogia teenistuse koosseisust arvati välja hariduse infotehnoloogi 1,0 koht ja infotehnoloogi 1,0 koht ning viidi eelpool nimetatud töökohad üle haridus-, kultuuri ja sotsiaalteenistuse koosseisu.
- Tunnustati kehtetuks kinnistu Uusküla Puhkebaas detailplaneering.
- Kinnitati veeteenuse hinna hüvitamise kord 2026. aastal. Hüvitamist jätkatakse samadel tingimustel nagu 2025. aastal. Kliendile hüvitatakse vee hind 30% ulatuses vee-ettevõtja poolt kinnitatud tasust võetud vee eest. Altkaevandatud alal asuvate kinnistute klientidele hüvitatakse vee hind 50% ulatuses vee-ettevõtja poolt kinnitatud tasust tarbitud vee eest.
- Toimus Alutaguse valla 2026. aasta eelarve I lugemine.
 - Volikogu istungi protokoll, vastuvõetud otsused ja määrused leitavad dokumendiregistris: https://adr.novian.ee/alutaguse_vald/
 - Volikogu istungi salvestised Alutaguse Vallavolikogu YouTube kanalil

Alutaguse vald kutsub moodustama kogukonnakogusid

Alutaguse Vallavalitsus kutsub kõiki valla piirkondi üles moodustama kogukonnakogusid, et tugevdada kogukondade esindatust ja suurendada kohaliku tasandi otsustusprotsessides osalemist.

Kogukonnakogude moodustamise alused ja tegevuspõhimõtted on sätestatud Alutaguse valla põhimääruses Alutaguse valla põhimäärus – Riigi Teataja (www.riigiteataja.ee/akt/403052018091?leiaKehtiv), mis käsitleb kogukonnakogusid ühe olulise osana valla juhtimis- ja kaasamissüsteemist. Põhimääruses määratletakse kogukonnakogude roll kohaliku elu korraldamisel ja kogukondade huvide esindamisel.

KOGUKONNAKOGU OLULISUS JA EELISED

Kogukonnakogude loomine annab piirkondadele mitmeid olulisi võimalusi:

- Tugevam esindatus – kogukonnakogu on piirkonna ametlik esindusorgan, mis vahendab kohalike elanike seisukohti vallavalitsusele ja volikogule.
- Osalus otsustusprotsessides – kogukonnakogud saavad anda sisendit valla arengukavadele, eelarveprioriteetidele ja planeeringutele, toetades läbipaistvat ja osalusdemokraatlikku juhtimist.

- Koostöö tugevdamine – vallavalitsus teeb kogukonnakogudega sisulist koostööd, kuulab piirkondlikke ettepanekuid ja kaasab neid aruteludesse.
- Kohalike algatuste toetamine – kogukonnakogud koondavad piirkondlikke ideid ja viivad ellu ühiseid algatusi, mis aitavad kujundada tugevamat ja ühtsemat kohalikku kogukonda.

VALD OOTAB KOGUKONDADE PANUST

Alutaguse vald kutsub kõiki piirkondi, külasid ja kogukonnaparve üles võtma aktiivset rolli kogukonnakogu moodustamisel. Eelmise volikogu ajal olid kogukonnakogud moodustatud Illuka, Tudulinna ja Kiikla piirkondades.

Kogukonnakogude kohta leiab infot valla kodulehelt Kogukonnakogud – Alutaguse vald (www.alutagusevald.ee/kogukonnakogud)

Kontakt:
Tartu mnt. 56, Iisaku
info@alutagusevald.ee

www.alutagusevald.ee/kogukonnakogud

Korteriühistud saavad riigilt toetust varjumiskohtade kohandamiseks

Kristel Kitsing

Eesti Linnade ja Valdade Liit

Siseminister Igor Taro allkirjastas määruse, mis avab korteriühistutele võimaluse taotleda riigilt toetust varjumiskohtade kohandamiseks. Toetusmeetme kogumaht on ligi kaks miljonit eurot ning see jaguneb kahe aasta peale.

Toetus on mõeldud vähemalt kolme korteriga korterelamutele, mille suletud netopind on vähemalt 1200 m² ning kus vähemalt 80% korteriomanditest kuulub eraisikutele.

Meetme abil saab kohandada olemasolevaid ruume – näiteks keldreid – nii, et need vastaksid varjumiskohale kehtivatele nõuetele. Toetust saab kasutada muuhulgas ruumide tugevdamiseks, uste ja akende kindlustamiseks, ventilatsiooni- ja elektrilahenduste rajamiseks, ligipääsu parandamiseks ja varuväljapääsu loomiseks ning tualeti paigaldamiseks. Toetuse maksimaalne suurus on 35 000 eurot korteriühistu kohta.

„Eestis elab korterites (sh rida- ja paarismajades) 67,9% inimestest – ligikaudu 930 000 elanikku. Seetõttu otsustatakse kriisivalmidus väga sageli just kortermajades: kas majas on

olemas koht, kuhu saab vajadusel kiiresti ja turvaliselt varjuda,“ ütles linnade ja valdade liidu asedirektor Rait Pihelgas. Ta kutsus omavalitsusi üles teavet aktiivselt levitama nii oma kanalites kui ka otse korteriühistutele ning suunama ühistuid juba täna ruume kaardistama ja tingimustega tutvuma.

Taotlusi hakkab vastu võtma Riigi Tugiteenuste Keskus koostöös Päästeametiga. Taotlusvoor avatakse pärast vajalike ettevalmistuste tegemist ning taotlemise algusaja info avalikustatakse eraldi. Senikaua saavad ühistud alustada ettevalmistustega ja tutvuda toetuse tingimustega Riigi Teatajas.

Varjumiskoht kortermaja keldris. Foto Paasteamet

Häirekeskus kutsub helistajaid tagasisidet andma

Häirekeskuse veebilehel www.112.ee on avatud rahuloluküsitlus kõigile neile, kes on viimase aasta jooksul pöördunud oma mure või infoooviga telefonidele 112 või 1247.

Eesmärgiks on teada saada, kas hädaabinumbri 112 helistanud inimesed said asjakohast kiiret abi. Samuti, kas riigiinfo telefoni 1247 numbri valinud inimeste kogemus vastas ootustele.

Oma kogemust saab hinnata Häirekeskuse kodulehel selleks loodud küsitluses. Tagasisideankeedis anname võimaluse hinnata nelja väidet viie palli süsteemis, nii 112 kui 1247 numbrile tehtud kõnede kohta. Küsitlusele vastamine on lihtne ja võib

aega võtta isegi alla minuti. Soovi korral võib vastaja aga ka pikemalt mõtiskleda ja lisada tekstikasti kommentaari, mis koos hinnanguga meieni jõuab.

Küsitlus on anonüümne. Häirekeskus ei kogu inimeste isiku- ega kontaktandmeid ega seo antud vastuseid konkreetsete kõnedega.

Häirekeskuse strateegia ja teenuste juht Karmen Oks sõnas: „Tahame hindamisvõimaluse anda kõigile, kes on lõppeva aasta jooksul meie numbritele helistanud. Loodame, et küsitluse vormi täitmine meie kodulehel loob usaldusväärse keskkonna tagasisideks, kus julgetakse ausat arvamust avaldada.”

Oksa sõnul ei võimalda hädaabiteate menetlemisel kogutavad andmed Häirekeskusele helistajatega otse ühendust võtta muul viisil kui telefoninumbri kaudu. Ta lisas: „Eelmisel aastal saatsime 500 juhuvalimisse sattunud numbrile välja SMSi, mis sisaldas linki küsitlusele. Üha suurenevas SMSide kaudu levivate pettuste laines on inimesed aga sellise meetodi osas põhjendatult ettevaatlikud ja saadud vastuste hulk ei vastanud ootustele.”

Lisainfot Häirekeskuse teenuste tagasisideküsitluse kohta saab riigiinfo telefonilt 1247. Kui oled sattunud olukorda, kus ohus on inimese elu, tervis või vara, helista 112.

Hajaasustuse programmi 2026. aasta taotlusvoor avaneb 2. veebruaril

Alutaguse Vallavalitsus annab teada, et alates 2. veebruarist 2026 avaneb Hajaasustuse programmi taotlusvoor. Taotluste esitamise tähtaeg on 2. aprill 2026.

Hajaasustuse programmi eesmärgiks on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused. Programmi kaudu toetatakse majapidamises joogivee kättesaadavuse tagamist ja veekvaliteedi parandamist, elamu heitvee nõuetekohast kanaliseerimist tagava süsteemi rajamist, aastaringselt ligipääsetava juurdepääsutee rajamist ning leibkonna vajadustele vastava autonoomse elektrisüsteemi rajamist (tingimusel, et majapidamine ei ole liitunud elektrivõrguga).

Programmi üldtingimused on järgnevad:

- Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.
- Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult taotluse

esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.

- Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.
- Projektil võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotlejale kehtivad samad tingimused, mis taotlejalegi.
- Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2027.
- Ühele majapidamisele on maksimaalne toetus kuni 6500 eurot.
- Toetus moodustab kuni 67% projekti abikõlblikest kuludest.
- Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peavad kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest kuludest.
- Iga valdkonna jaoks võib programmist toetust saada üks kord kuue kalendriaasta jooksul.

- Programmist eraldatud toetuseks loetakse ka viiel eelneval kalendriaastal programmist saadud toetuse summat. Kui taotleja on aastatel 2021–2025 hajaasustuse programmist juba toetust saanud, arvestatakse varasem toetussumma toetuse piirmäärasse.

Hajaasustuse programmi 2026 eelistatud sihtrühmad on lastega pered ning pered, kus elab puudega inimene.

Kohalik omavalitsus esitab „Hajaasustuse programmi” määruse § 11 lõikes 10 nõutud andmed ministeeriumile hiljemalt 19. maiks 2026.

Toetuse taotlemise täpsemad tingimused, nõuded ja kohustused on leitavad Riigi Tugiteenuse Keskuse [kodulehelt Meede: Hajaasustuse programm | Riigi Tugiteenuste keskus](#), kus on olemas ka taotlusvormid ja muud vajalikud juhendmaterjalid.

Lisainfo: Alutaguse Vallavalitsus info@alutagusevald.ee

Tähelepanu!

Leivad petukõne Maa- ja Ruumiameti nimel. Maa- ja Ruumiamet ei palu inimestel end kunagi telefoni teel identifitseerida.

Samuti ei küsi Maa- ja Ruumiamet, kas inimene on kodus ega korralda välitöid ilma ametliku etteteatamiseta.

Kuidas Maa- ja Ruumiamet inimestega tegelikult ühendust võtab:

- ametlik teavitustuleb @maaruum.ee avaneb uues vahekaardis lõpuga e-posti aadressilt
- meie töötajad ei küsi isikuandmeid telefoni teel

Kui oled saanud kahtlase kõne Maa- ja Ruumiameti nimel, ära jaga oma andmeid ja anna sellest teada:

MaRu infotelefon: 6650 600
maaruum@maaruum.ee

Meeldetuletus ATV või mootorsaaniga sõitjatele

Enne ATV või mootorsaaniga metsa vahele suundumist palun veendu, kas see on sinu välja valitud kohas üldse lubatud. Looduse hoidmiseks kehtivad paljudel maastikel mootorsõidukiga liikumisele piirangud ja seda ka talvel.

Kõige paremini sobivad mootorsaani või ATV-ga sõitmiseks lumega kaetud teed. Mõõda teed sõites saab olla kindel, et sa ei sõida kogemata üle mõnest lume all peidus olevast haruldasest taimest, samblikust või talveunes loomast.

- Kui maaomanik lubab, võib keskkonnale suuremat kahju tegemata sõita tehismaastikel nagu näiteks karjäärilad, taliviljata põllud või heinamaad.
- Kui soovid sõita kaitsealal, leiad kaitse-eeskirjast juhis selle kohta, kas ja kus on sellel kaitsealal sõit üldse lubatud.
- Paksus lumes pimedal ajal võib tugev valgustus ja müra häirida metsaelanikke. Põgenemisele kuluv aur vähendab aga talvel ellujäämiseks nii vajalikku rammu.
- Lõbusõit ATV või lumesaaniga ranna või kalda lähedal on lausa keelatud. Kui soovid minna jääle sõitma, tuleb veekogule läheneda mõõda teed.
- Kellegi põllul sõitmiseks vajad maaomaniku luba, sest näiteks talivilja kahjustab lõbusõit ka paksu lumekihi peal.

Iga kodu väärrib PUHAST VETT

Veepuhastusseadmete soetamine on abikõlblik tegevus

HAJAASUSTUSE PROGRAMM

Taotlusvoor
02.02.2026 - 02.04.2026

MIRIDON on abiks:

- Veeanalüüside teostamisel
- Filterseadmete valimisel
- Filterseadme paigaldamisel
- Survetõsteseadmete paigaldamisel

DETAILPLANEERINGUD

Alutaguse Vallavalitsus teavitab Mäetaguse küla Saare kinnistu detailplaneeringu avalikustamise tulemustest. Avalik väljapanek toimus 03.12.2025-02.01.2026, mille jooksul esitasid Eesti Geoloogiateenistus, Muinsuskaitseamet ja Terviseamet ettepanekuid ja arvamusi. Avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimus 07.01.2026 Mäetaguse teenuskeskuses. Esitatud ettepanekute ja vallavalitsuse seisukohtadega saab tutvuda valla veebilehel www.alutagusevald.ee/avalikud-valjapanekud. Planeeringus tehakse vajalikud muudatused.

Alutaguse Vallavolikogu tunnistas 18.12.2025 otsusega nr 17 kehtetuks kinnistu Uusküla Puhkebaas detailplaneeringu.

Detailplaneering kehtestati 2009. aastal ja see oli idapoolses osas Uusküla spa-hotelli ja selle lähiala detailplaneeringu kehtestamisega (2024. a) ja läänepoolses osas Männiku tee 28, Männiku tee 28a, Männiku tee 28b, Männiku põik 3 ja Männiku põik 5 osas (2025. a) kehtetuks tunnistatud.

Planeeringu kehtetuks tunnistamise järgselt ülejäänud planeeringualal tuleb Männiku tee 30, Männiku tee 32, Männiku tee 34, Männiku tee 36, Männiku tee 17, Männiku tee 15, Männiku tee 13, Männiku tee 11, Männiku tee 19, Männiku tee 21, Männiku tee 38, Männiku tee 40, Männiku põik 1, Männiku põik 2, Männiku tee 22, Männiku tee 20, Männiku tee 18, Männiku tee 16, Männiku tee 26, Männiku tee 24 ja Männiku tee T2 maaüksustel lähtuda üldplaneeringuga seatud maakasutus- ja ehitustingimustest.

Detailplaneeringu osaliselt kehtetuks tunnistamise otsusega on võimalik tutvuda Alutaguse valla dokumendiregistris: https://adr.novian.ee/alutaguse_vald/dokument/7219035

Hakka keelesõbraks

Keelesõbra programm viib eesti keeles vestlemiseks ja seeläbi keeleõppe toetamiseks kokku keelesõbrad – eesti keele õppija ja hea eesti keele oskusega vabatahtliku vestluspartneri ehk mentori.

Keelesõbra programmi seitsmes hooaeg toimub ajavahemikus 14. veebruar – 14. mai 2026.

Mentoriks saab registreeruda aadressil: <https://integratsioon.ee/keelesober>.

Kutsume kõiki, kes räägivad eesti keelt emakeelena või väga heal tasemel, osalema Keelesõbra programmis – vestlema keeleõppijatega eesti keeles vabatahtlike vestluspartneritena.

Eesti keele mentori roll on olla hea vestluspartner eesti keele õppijale, kes soovib eesti keeles rohkem suhelda. Keelesõprade vestlused julgustavad õppijaid eesti keelt kasutama ja innustavad juurde õppima.

Vabatahtlikuks eesti keele mentoriks olemine tähendab, et

- vestle keeleõppijaga eesti keeles teile mõlemale meelepärastel teemadel;
- olete valmis vestlema ajavahemikus 14. veebruar – 14. mai;
- vestlemiseks kasutate teile mõlemale sobivat suhtluskanalit, nt telefon, Zoom, Messenger jt;
- lepite kokku, kas vestlete korra nädalas või tihedamini;
- kogu perioodi vältel saate tuge Keelesõbra programmi meeskonnalt nii materjalide kui ka ühiste veebikohtumiste näol.

Osalemine Keelesõbra programmis on vabatahtlik ning mõeldud täisealistele.

Lisainfo:

keelesober@integratsioon.ee

Tegevust viime ellu Euroopa Liidu 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide toel ja kultuuriministri 15.03.2023 käskkirja nr 80 „Eesti ühiskonnas lõimumist, sealhulgas kohanemist toetavate tegevuste elluviimiseks toetuse andmise tingimused“ projekti nr 2021-2027.4.07.23-0006 raames.

Ettelugemine on lihtsaim viis toetada lapse arengut

Lapsele ettelugemist peetakse üheks kõige mõju- samaks tegevuseks, mis toetab varast keelist arengut ja mõtlemisvõimet. Uuringud kinnitavad, et juba imikueas alustatud ettelugemine parandab lapse tähelepanuvõimet ja loob eeldused hilisemaks lugemisosavuseks. Teemat avab lähemalt Harno Rajaleidja logopeed Piret Kaminskas.

Tänases infoküllases keskkonnas, kus lapse tähelepanu hajutab pidev ekraanide, lühivideote ja helikliippide vaheldumine, on ettelugemine üks väheseid viise õpetada keskendumist ja süvenemist ning parandada koosolemise kvaliteeti. See on aeg, mil laps õpib kuulama, kaasa mõtlema ja usaldama.

NUTISEADMETE KONKURENTS JA ETTELUGEMISE TÄHTSUS

Nutiseadmete liigne kasutamine võib vähendada lugemishuvi ja süvenemisvõimet, mis omakorda mõjutab lapse õpioskusi ja maailmapildi avarust. Regulaarne ettelugemine aitab ennetada lugemiskursi ning toetab empaatia, loovuse ja kriitilise mõtlemise arengut.

Tänapäeva ekraaniderohkes keskkonnas aitab ettelugemine lapsel õppida süvenemist ning pakub väärtuslikku kvaliteetaega vanema ja lapse vahel. Ühine lugemine tugevdab emotsionaalset sidet, arendab lapse sõnavara ja arutlusoskust ning aitab luua seoseid päriseluga. Raamatute tegelaste ja

sündmuste üle arutlemine õpetab last mõistma tundeid, olukordi ja käitumisviise.

Uuringud on näidanud, et lastel, kellele regulaarselt loetakse, on paremad lugemis-, kirjutamis- ja mõistmisoskused. Samuti toetab lugemineaju arengut, empaatiavõimet ja kriitilist mõtlemist.

LAPSED ÕPIVAD EESKUJUDEST

Lapsed õpivad suuresti jälgendamise teel. Nähes, et vanemad loevad ja arutavad ohinaga loetut, tekib ka lastel huvi lugemise vastu ja see muutub nende jaoks loomulikuks ning nauditavaks osaks igapäevaelust. Kui aga selle asemel täidab õhtuid televiisor või nutiseade, võtavad lapsed selle kui lihtsama harjumuse üle. Ettelugemine ei pea asendama iseseisvat lugemist, vaid toetama seda.

Siin on mõned praktilised viisid, kuidas lugemishuvi toetada:

1. Valige raamatud koos: minge koos raamatukokku, las laps otsustab, mis teda huvitab, kuid samas suunake teda.
2. Määrake kindel lugemisaeg, näiteks õhtu enne magamaminekut.
3. Vaheldumisi lugemine: suurema lapsega lugege kordamööda või jagage peatükid omavahel.
4. Tehke lugemisest pereüritus: looge koju mõnus nn “lugemispesa”, lugege ja arutage loetut koos.

5. Kasutage vahel ka audioraamatuid. Näiteks juhul kui laps ei soovi ettelugemist, võib ka koos kuulamine olla heaks vaheastmeks lugemise ja ekraani vahel.

6. Looge tehnoloogiavaba lugemisaeg: televiisor ja telefon võiksid sel ajal olla välja lülitatud.

7. Kinkige raamatuid tähtpäevadeks, sest ohin uue raamatu avastamisel kasvatab lapses ka lugemismisarmastust.

Lapsele ettelugemine on üks tõhusamaid viise toetada tema keelist arengut, mõtlemisvõimet ja hilisemat lugemisoskust. Uuringud kinnitavad, et varakult alustatud ettelugemine parandab tähelepanu- ja keskendumisvõimet ning loob aluse heale lugemis- ja kirjutamisoskusele.

Lapsed õpivad eeskujudest – kui vanem loeb ja väärtustab raamatuid, kujuneb ka lapsel loomulik huvi lugemise vastu. Ettelugemist saab toetada ühiste raamatukülastuste, kindla lugemisaja, perega koos lugemise ja tehnoloogiavaba aja loomisega.

Miks on ettelugemine oluline?

1. Tekib armastus lugemise vastu.
2. Ettelugemine kasvatab lapse huvi raamatute vastu, avardab tema maailmapilti ja arendab sõnavara. Kuulates huvitavat ja emotsionaalset lugemist, omandab laps keerukamaid sõnastruktuure ja uusi sõnu, mis arendavad nii suulist kui ka kirjalikku eneseväljendust.
3. Tugevneb emotsionaalne side.
4. Ühiselt koos lugemine on ekraanivaba aeg, mis tugevdab vanema ja lapse suhet. Samuti aitab see lapsele selgitada uusi või hirmutavaid olukordi ning rahustada kartlikke ja rahutuid lapsi.
5. Areneb kujutlus- ja keskendumisvõime.
6. Lugemine arendab lapse kujutlusvõimet, aidates tal luua isiklikke kujutluspilte loetust. Samal ajal paraneb keskendumis- ja kuulamisoskus, mis on üliolulised nii koolis kui ka igapäevaelus.

Ettelugemine ei ole pelgalt tore traditsioon, vaid pikaajaline investeering lapse keelilisse, emotsionaalsesse ja sotsiaalsesse arengusse, mille mõju võib kesta kogu elu.

Allikas: <https://blogi.harno.ee/ettelugemine-on-lihtsaim-viis-toetada-lapse-arengut/>

Kokkuvõtte tegi Egle Kurs

Kasvame koos vanemaks

Maret Maripuu
Sotsiaalkindlustusameti peadirektor

Hommiikul kell seitse on kõõgis veel poolhämär. Kohvitass aurab, koolikott on ukse kõrval valmis pandud, laps veel nohiseb magada. Vanem peatub hetkeks ukseavas. Kohe tuleb hakata kiirustama, aga see lühike paus on oluline. Peast käivad läbi tuttavad küsimused: kas ma teen piisavalt, kas ma teen õigesti, kas ma jaksan ka täna.

Need mõtted on tuttavad vist küll igale lapsevanemale. Vanemlus ei ole valmis oskus ega sirge tee, vaid pidev kohanemine, õppimine ja vastutuse võtmine – sageli olukorras, kus kindlaid vastuseid ei ole.

Sotsiaalkindlustusamet alustab 2026. aastal vanemluse teema-aastat, et tõsta esile midagi, mida me kõik justkui teame, kuid mille tähtsust kipume argipäevas unustama: vanemaks olemine ei ole kaasasündinud oskus. Emaks ja isaks ei sünnita, vaid kasvatakse koos lapsega. See kasvamine on pikk teekond, mis on täis rõõmu, segadust, otsinguid, väsimust ja avastusi. Sageli tunneme, et oleme sel teekonnal üksi, peame olema see suur ja tark, kellel on kohe varnast võtta kõik vastused ja tarkus ainult õigeid otsuseid teha.

Meie esivanematel oli vanemaks kasvamine mõnes mõttes lihtsam. Mitme põlvkonna kooselu ühe katuse all tähendas, et tarkus liikus edasi justkui märkamatu, sest pliidi ees toimetav või toas talitav vanaema rääkis, kuidas asjad käivad ning vanaisa näitas ette, kuidas külvata ja hobust rakedada. Tänapäeval on pilt teistsugune - turvavõrk

pole enam automaatselt värske pere ümber, sest põlvkonnad ei ela enam koos, sageli ollakse eri linnades või isegi riikides. Vanavanemad on nooremad ja toimekamad, tihti tahavad peale oma laste suureks kasvatamist ise elu nautida ja mitte lastelastele pühenduda. Ja kui tahavadki tarkust jagada, ei võta noored alati seda tarkust vastu, sest nüüdsel ajal on teised kasvatusrendid. Teadmamehe rolli on üle võtnud internet ja sotsiaalmeedia, kust leiab lõputult nõuandeid, seinast sein, vali millist tahad. Näeme aga, et info üleküllus tekitab pigem ärevust kui selgust, sest teiste emmede insta-elu ei meenuta karvavõrdki seda kaost, mis endal kodus valitseb.

Vanemaks olemine ei ole staatiline roll, vaid pidev õppimise ja kohanemise protsess. Laps kasvab, olukorrad muutuvad, pere vajadused arenevad. Mõnikord on see teekond sujuv, teinekord täis ootamatuid pööreid olgu selleks siis erivajaduse selgumine, keerulised suhted, majanduslikud raskused või lihtsalt väsimus, mis koguneb märkamatuks.

Muredega ei pea ükski pusima. On hetki, kus aitab juba see, kui saad kellegagi rääkida ja oma

mõtteid korrastada. Mõnikord on vaja ka päris konkreetset nõu või tuge. Abi küsimine ei vähenda sind vanemana – see on üks viis hoida nii ennast kui last. Lapse jaoks on kõige olulisem, et tal oleks kõrval täiskasvanu, kes jaksab olla rahulik.

Ka lahkuminekule järel jäävad mõlemad vanemad lapse jaoks vanemateks. Lapse heaolu peab jääma keskmesse ka siis, kui täiskasvanute vahel on valu või pettumust, mida raske teisele andeks anda. Jagatud vanemlus ei ole alati lihtne, kuid see on lapse turvatunde üks olulisemaid alustalasid.

Vanemluse teema-aasta ei ole mõeldud ainult lapsevanematele. See on kutse kogu ühiskonnale – tööandjatele, õpetajatele, naabritele, spetsialistidele. Igapäev saad luua keskkonna, kus vanemad tunnevad end märgatu ja hoitud. Iga Eesti laps peab olema hoitud ja tundma, et temast hoolitakse, see on meie tuleviku võti. Selle võtme suudame sepiatada vaid ühiselt, hooliva ühiskonnana. Siin algab kõik vähesest – märkame head, tunnustame, oleme vähem isekad, jätame kõverad sõnad ütlemata. Ja võtame selle artikli alguses mainitud hetke, et peatuda enne kiirustamist ja olla tegelikult kohal.

Kunts pole kapsa kasvatamine, aga kunts on lapse kasvatamine

Eesti vanasõna

Käesolev kooliaasta algas Iisakus päris suurte muutustega. Gümnaasiumist sai põhikool ja uue juhina asus ametisse MARGUS KOTTISE, mees, kelle kohta teadsime pigem seda, et tema tööelu on olnud seotud Viru Keemia Grupi ja Ojamaa kaevandusega. Kooliga seotud inimesed on tänaseks ilmselt jõudnud temaga tuttavaks saada, nüüd vast aeg küps teistegi jaoks.

Merle Pikhoff
toimetaja

Teie lapsepõlv ei ole möödunud siinkandis, mis tõi Põlva linna noore mehe Ida-Virumaale?

Olen pärit Põlva alevist, linna õigused sai Põlva 1993. aastal, selleks ajaks olin mina sealt lahkunud, lõpetasin keskkooli 1986. aastal. See, et sattusin siia, poleks tegelikult üldse pidanud juhtuma. 1992. aastaks oli kadunud ära suunamine ja enne ülikooli lõpetamist olin juba sõlminud kokkuleppe Paide linnaga, kus oli valmimas uus koolimaja. Aga ehitus venis, minul sai ülikool läbi, ei olnud aega oodata. Nii olin hea meelega päri täiesti juhuslikult tulnud pakkumisega minu Jõhivist pärit abikaasa klassivenna kaudu. Tolleaegne Kohtla-Järve linnapea Ain Kalmaru otsis oma meeskonda noori spetsialiste ja mulle pakuti linnavalitsuses kommunaalmajanduse juhi kohta. Sellega kaasnes korter. Olid segased ajad, kroon oli just tulnud, raha ei olnud – nii et olin rõõmuga nõus. Käed lõime suvel, aga sügiseks olin jõudnud pikemalt järgi mõelda – kõik need probleemid vee, soojuse ja võlglastega oleks olnud minu lahendada ja ütlen ausalt, et hakkasin kartma. Ma ei osanud ju vene keeltki. Saatsin Kalmarule sõna, et ei taha ikka seda kohta vastu võtta, aga olen nõus hakkama õpetajaks. Mulle leiti kiiresti koht tollases 17. keskkoolis. Pooleteise aasta pärast aga kutsuti mind uuesti linnavalitsusse, seekord siis haridusameti juhataja ametikohale.

Siinkohal tuleks korraks teie haridus-teel peatuda. 25 aastat tegelesite kulla-kaevamisega, täpsemalt öeldes pruuni kulla ehk põlevkivi kaevandamisega ja tuleb tunnistada, et uudised teie Iisaku kooli etteotsa asumisest olid esimese hooga päris üllatavad. Aga asjasse veidi süüvides võib pigem imestada hoopis selle üle, kuidas te kaevanduse etteotsa sattusite.

Peale keskkooli läksingi ju ikka õpetajaks õppima, astusin Tallinna Pedagoogilisse Instituuti ja lõpetasin Tallinna Ülikooli matemaatika ja füüsika õpetajana. Vahepeal jõudis kool nime muuta. Mul olid oma kooli ajal Põlvas olnud mõned head eeskujud õpetajate näol ja see oli aeg, kus õpetaja tööd hakati enam väärtustama ja vähetähtis noorele inimesele ei olnud ka see, et räägiti juba päris viisakatest palganumbritest. Mõtlesin, et miks ka mitte. Nii et minu haridus on pedagoogiline ja just Tallinna õppima minnek oli ka seotud selle pedagoogilise poolega, oluliselt lähemal oleks olnud midu Tartu Ülikool. Matemaatika ei olnud tegelikult koolis mu lemmikaine, pigem olid nendeks ajalugu ja geograafia, aga matemaatikasse sai vist veidi kindlamalt sisse, konkurss oli vaid 50 tahtjat 30 kohale.

Klassi ees õpetajana olen tegelikult olnud kaks aastat ja nüüd hiljuti enne

Iisakusse tulekut tegin lühikese meeldetuletuse Sillamäel.

Kohtla-Järve linnavalitsuse haridusamet tundus aga põnev, aeg oli selline, kus üritati teha palju reforme – taheti teha teisiti ja paremini, aga samal ajal kasutati siiski palju ka väljakujunenud meetodeid. Oli tarvis kokku viia majandus- ja haridusökonoomika, säilitada karjäärirumel ja metoodikasse puutuv ning palju tähelepanu tuli pühendada eesti keele õppele.

Lisaks oli tahtmine teha ka midagi suuremat. Nii sai 20 aastat enne tänapäevaste riigigümnaasiumite tekkimist loodud Kohtla-Järvel kool, kus ei olnud algklasse, oli üks paralleel 7., 8., ja 9. klassi ning suures enamuses olid gümnaasistid. Kõikide ülejäänud koolide vanemad klassid toodi üle sinna ühte kooli. Jutt käib venekeelsetest koolidest. Direktoriks sai seal tookord muide tänane Mäetaguse Põhikooli direktor Veera Sibrik.

Võtsime eeskujuks Tartu Treffneri ja Gustav Adolfi Gümnaasiumid ning ka mujal Euroopas toimivad haridusmudelid. Küllap oli see noore mehe mõttemaailmal põhinev julgustükk ja üks sellega sai koolivõrgule ka valu ja häda tehtud, sest kooli või selle osa kaotamine tekitab alati palju pingeid. Teine kool pandi küll kõrvale, aga eriti suur on sellisel juhul tegelikult probleem õpetajate jaoks, tekib konkurents ja valik. Sisuliselt kahe aastaga sai see reform tehtud, aga juba 1996. aasta valimisega läks võim linnas teistesse kättesse ning meie, noored inimesed läksime ära. Meie ellu kutsutud kool jäeti küll alles, aga gümnaasiumiosad avati uuesti ka nendes teistes koolides.

Minu töö haridusmaastikul jätkus Narva linna haridusosakonna juhina. Ka seal oldi tegelikult sel hetkel valmis muutusteks, sest rahvaarv vähenes, seega oli ka lapsi koolides vähem, rahu-puudus oli suur. Paratamatult tuli paar kooli sulgeda, aga see andis omakorda võimaluse uue kooli loomiseks. Keelekümblusmetoodikal põhinev Narva Vanalinna Riigikool oli mu meelest peale Noarootsi kooli teine munit-sipaalüldhariduskool Eestis, mida rahastas riik. Sai paika pandud kooli struktuur, õppekavad jne, aga ma ise ei näinud selle kooli lõplikku valmimist, sest just siis tuligi minu ellu VKG, kus asusin esialgu tööle haldusdirektorina. Seda tööd sai tehtud kusagil 8 aastat ja siis paralleelselt tuli juurde kaevandus. Ojamaa kaevanduse juures olen olnud projekteerimisest peaaegu selle sulgemiseni, ehk siis 15 aastat.

Nüüd olete saanud pool õppeaastat Iisaku kooli juhtida, see on oluliselt väiksem asutus nendest, mida eelnevalt vedanud olete. Kas sisseelamine oli ootuspärane või oli ka üllatusi?

Foto Aulis Pärmpuu

Huvitav on see, et kui varasematel kokkupuudetel väikeste koolidega olen pidanud mõtlema, kuidas need kinni panna, siis täna on vastupidi, mõtlen, kuidas seda elus hoida ja arendada.

Sisseelamine siia oli minu jaoks suhteliselt lihtne. Enne kandideerimist võtsin küll hetke mõelda, et kas ma seda ikka tahan, kõik see paberimajandus ja bürokraatia, aga tegelikult asi nii hull ei ole ja kui ise tahad suhelda, siis ei ole alustamine keeruline. Eks see on muidugi minu vaade asjale, ma ei tea, kuidas teistele tundub.

Kui palju või kas üldse on tunda kooli sisekliimas veel kurbust gümnaasiumi-osa kaotamise tõttu?

Olin valmis küll selleks, et äkki peab hakkama selgitama, miks seda tehti, aga seda on olnud väga vähe ja pigem on olnud mul kaasaraäkijaid kui opponente. Aga eks see otsus ajas kogukonna omavahel tülili, seda oli tunda. Samas, valikut ju ei olnud, sest lapsi ei olnud. Tegelikult on minu meelest väikeste koolide suurim häda see, et õpetajatele ei jätku koormust. Iisaku on ka teistest koolidest niipalju kaugel, et ei ole liiga lihtne tööd teha paralleelselt mitmes koolis. Aga see on siiski võimalik.

VKG-s ja kaevanduses töötades olid teie alluvateks tõenäoliselt suures osas mehed, nüüd koolis on asi korralikult naiste poole kaldu. Kas see mõjutab kuidagi juhi tööd?

VKG kontoris oli see suhe enam-vähem pooleks, kaevanduses oli tõepoolest 500 meest ja 40 naist. Endistele kolleegidele olen nalja visanud, et olen sattunud paradiisi, kus pea kõik on naised, suur osa minust nooremad või minuga ühe-ealised. Omaealistega on meil paljuski sarnane mõttemaailm ja ühesugune alus, nii et naiste ülekaal minu hinnangul ei tee tööd keerulisemaks. Siiski näeksin hea meelega rohkem meesõpetajaid lastega tegelemas, mulle tundub, et tänapäeva elus, kus pered tihtilugu koos ei ela, tuleks nõ isafiguur kasuks.

Kui palju saate kaasa rääkida uue koolimaja projekteerimise osas või on asjad juba enamuses otsustatud? Projekt oli minu tööleasumise ajaks paigas. Tänapäeval on väikestes kohtades

koolimajade ehituse juures idee, et koolimaja oleks samas ka kogukonnama. Mõneti on see mõeldav, aga ma päris nii seda siiski ei näe, et koolimaja oleks ühtlasi kultuurimaja. Koolimaja on ikka koolimaja, lapsed ei ole majas ainult kella kahe või kolmeni vaid kauem, seega mulle tundub, et nende kahe kokku sobitamine niisama lihtne ei ole.

Näen aga seda, et iga Iisaku Põhikooli õpilane võiks saada osa kunstide koolis pakutavatest erialadest. Tänapäevased seadusedki võimaldavad mittemuudatavalt õpetada formaalsena ja kui me suudaksime siin Iisakus, kus need kaks asja on nii ilusasti kõrvuti, kuidagi koos toimima panna, siis oleks see õpilaste jaoks väga suur asi. Kogu klassivälise tegevus on laste arengut toetav, neil on ideid ja mõtteid, tuleb lasta neid vaid teoks teha, mitte liiga palju kontrollida, lihtsalt jälgida, et nad endile ja teistele liiga ei teeks. Käelisele ja muule loovale tegevusele tuleb aju ka ilusti järgi. Õppida tuleb süvitsi seda, mis meeldib ja tuleb hästi välja ning rasked asjad võib teha tasemel, et need tehtud on. Ei pea kulutama liigselt aega sellele, mis ei tule ja ei huvita, selle asemel tasuks minna meeldival alal sügavuti.

Kas lapsed kardavad teid? Oma kooliajast mäletan, et probleemide korral võidi vahel direktori juurde saata ja see ei olnud lihtne minnek kellelegi.

Ma ei tea. Tuleks neilt küsida, aga mõtlen, et miks nad peaks. Mulle on jäänud tunne, et nad kuulavad. Kui palun tähelepanu, siis enamasti selle ka saan. Ja ma pigem olen selline direktor, kes läheb ise nende juurde. Paar korda on ikka mulle kedagi kabinetti saadetud ka, aga see on olnud pigem selline olukord, kus pole olnud võimalik mujale saata. Tänapäeval on ju tegelikult sotsiaalpedagoog see, kelle juurde vahel tuleb õpilasel näiteks rahunema minna. Veel on selline käik ees, kui õpilane kasutab keelatud ajal nutiseadmeid.

Loodan, et jõuame selleni, et koolis on hea ja konfliktivaba õhkkond ning tunnis distsipliin, mis teeb õppimise võimalikuks.

Vist aja märk on, et peab veidi ka eraldi viisakusega tegelema. Olen vanematel õpilastel palunud enda poole pöörduda tihtilugu härra direktor ja alates

ühelsandast klassist teietan õpilasi, ootan tendetki sama ja tasapisi me liigume soovitud suunas. See aitab vastastikusele lugupidavale suhtumisele kaasa.

Millised muljed on teil kokkupuudetest lapsevanematega, sest küllap on olnud neidki?

Esimene lapse kasvataja on ikka lapsevanem, mitte kool. Lapsevanem on oodatud kooli, mitte ainult pahanduste pärast vaid muul ajal ka. Kokkupuuteid on olnud, need on nii minu poolt algatatud kui ka vastupidi. Tore on see, et kutse on alati vastu võetud. Vahel ei ole seda lihtne teha, aga vanemad peaksid olema vastuvõtlikud koolipoolse nägemuse osas lapse probleemide puhul. Pedagoogidel on kogemus ja õpitud teadmised, et selliseid asju märgata ja kui koolist pakutakse abikätt, siis oleks mõistlik see vastu võtta. Me oleme ju kõik doktor Google abil väikestviisi arstid, aga kui päris häda käes, pöördume ikka diplomiga tohtri poole – pedagoogid on usaldust väärt.

Pisut tööväliselt juttu ka. Põhjarannikust sai mõnda aega tagasi lugeda, et olete pälvitud kauni kodu auhinna. Kuidas sellega on, kas puude istutamise tuhin kestab veel ja aiandus on jätkuvalt üks teie hobidest?

Eks ikka jätkan, plaan üks nelja hektari suurune park rajada, meil on Niine talu, suurest olemasolevast püstitatud istutust. Nii et suverõõmuks on niitmine, abikaasaga kas kahe traktoriga kordamööda või ka korraga. See ei ole väga hobi, see on pigem paratamatus ehk kohustus. Muu aiandus on pigem abikaasa teema, aga vaatlejana olen ma väga valmis kogu seda ilu nautima, alates krookustest kevadel kuni floksideni suve lõpuks.

Mida teile veel meeldib vabal ajal teha?

Ma ei ole kala- ega jahimees, pilli ei mängi ja sporti ei tee, teatrisse ja kontserdile ka viimasel ajal liiga tihti ei satu. Olen pigem mõtleja ning nagu suurele osale inimestest meeldib mullegi reisida, näiteks aastavahetuse veetsime abikaasaga Varssavis. Lapsed on suured, mis me ikka kahekesi kodus istume.

Mingil ajal on mind sunnitud joonistama, ilmselt on veidi eeldusi, mu isa joonistab ja maalib, aga ma ei ole seda ette võtnud, nägemine ka järjest halveneb, nii et ilmselt see jääb minust tegemata.

Olen n-ö kõigesõõja. Igasuguste käimiste puhul on hakanud pigem rolli mängima see, mida noorem lapselaps tahab ja et talle meeldib muusika ja ballett, siis käime vahel sellistel etendustel. Kui aga valida teatri või kino vahel, siis pigem viimane ja seal siis suured filmid või mingi nišivärk. Raamatuid loen hea meelega, kuid teisiti saakski olla – abikaasa Eve on ju hariduselt bibliograaf.

Teil on tütar ja poeg, millega nemad tegelevad?

Tütar on õppinud Tartu Ülikoolis soome-ugri keeli, elab siinsamas Mäetaguse külje all, peab erinevaid loomi ja linde, vabatahtliku tööna õpetab eesti keelt.

Poeg õpib Tallinna Ülikoolis ajalugu.

Lapselapsi on ka kaks.

Üllatusetendus Iisaku Kunstide Kooli jõulupeol

Iisaku Kunstide Kooli õpilaste Anita Nurgamaa, Meribel Rajametsa ja Kirke Karja jutu kirjutas üles direktor Pille Nagel

Sel õppeaastal alustas kunstide koolis tegevust õpilasnõukogu. Käime koos kord nädalas reedeti. Arutame kunstide kooli elu, pakume omalt poolt välja ideid, kuidas koolielu huvitavamaks ja toredamaks muuta.

Meil tekkis mõte, et teeks sel aastal jõulupeol midagi erilist. Otsustasime, et lavastame jõuluvana sissetuleku kuidagi teisiti. Mõtlesime ise välja näidendi ja alustasime proovidega. Ega see meil libedalt ei läinud. Oli palju tagasilööke. Proovid läksid väga halvasti. Kõik ei tulnud proovi kohale, pidime üksteist kooli pealt taga otsima ja väga raske oli leida

ühist aega. Me ei suutnud kesken-duda, kõik lollitasid ja viskasid nalja. Mõned osalised otsustasid loobuda ja oli vaja otsida asendajaid. Vahepeal mõtlesime, et ei hakka jamama, aga siis otsustasime, et ei anna alla.

Meid aitas põhikooli huvijuht, kes tegi aula lahti ja lubas seal proovi teha. Natuke aitasid õpetajad Pille ja Ave kaasa mõelda. Aga proovid korraldasime täitsa ise ning omapead ja tekst oli ka meie endi looming.

Meid aitas sihile jõuda meie eesmärk. Soovisime et oleks lõbus ja saaksime teisi rõõmustada. Soovisime teha midagi erilist. Me hoidsime saladust, ei öelnud kellelegi, mis me plaanime. Laval läks nagu läks, natuke ka improviseerisime. Meie peale jäi vastutusrikas ülesanne öelda jõuluvanale, millal tal oli aeg minna kõrvalukse juurde valmis – meie teadsime seda ju kõige paremini.

Õpetaja Meeli poolt peale pidu õpetajate gruppi saadetud kiiduvaldus:

Täna oli tore pidu, kontsert ilus-kena, kohvik ja kogukonnatunne... kõik nii nagu peab ja nagu ikka. Aga oli üks asi, milleks vähemalt mina absoluutselt valmis ei olnud. See improteater lõpus. Olen ikka mõelnud, et nii vana inimest nagu mina on raske millegagi üllatada, tundub, et kõike on nähtud. Aga kui see tagurpidi rippuv tütarlaps Mirabell küsis saalilt: „Äkki on kellelgi saalis häid ideid?“ Andekuse meistriklass!

Meie arvates oli sellel aastal väga hea jõulupidu. Tore on inimesi üllatada ja rõõmustada, järgmisel aastal võiksime jälle midagi välja mõelda.

Fotod: Kaja Tina

Patsiendikool

Ühe minuti õppimine
Nr 3

KAS SUL ON KUKKUMISRISK?

Vasta igale küsimusele JAH või EI ja liida punktid kokku

	JAH	EI
Kas oled viimase 6 kuu jooksul kukkunud? Loe lisateavet kukkumise ennetamise kohta www.regionaalhaigla.ee -> patsiendile	2	0
Kas kasutad või Sulle on soovitatud kasutada jalutuskeppi või käimisraami? Räägi probleemist pereõele, et saada oma vajadustele sobiv liikumisabivahend.	2	0
Kas tunned kõndides mõnikord ebakindlust? Liigu või võimle vähemalt 30 minutit iga päev.	1	0
Kas pead kodus kõndides hoidma tasakaalu mööbli abil? Räägi probleemist pereõele.	1	0
Kas muretsed või Sul on hirm, et võid kukkuda? Jaga oma muret pereõega, eriti kui see takistab Sul olemast aktiivne.	1	0
Kas vajad tooliit tõusmisel käte abi? Füüsiline aktiivsus tugevdab lihaseid ja vähendab kukkumiskirki.	1	0
Kas Sul on raskusi trepist üles minemisega? Tee harjutust: tõuse tooliit käte abita 10 korda päevas.	1	0
Kas pead sagedasti tualetti kasutama? Räägi probleemist pereõele.	1	0
Kas Su jalgade tundlikkus on vähenenud? Räägi probleemist pereõele, sest jalgade tuimus võib põhjustada kukkumist.	1	0
Kas võtad ravimeid, mis aitavad magada või parandada meeleolu? Vaata perearstiga oma ravimid/vitamiinid üle kord aastas või kui retsept muutub	1	0
Kas Sul esineb pearinglust või tavapärasest suuremat väsimust? Räägi probleemist pereõele, see võib olla põhjustatud ravimitest.	1	0
Kas Sa tunned end sageli kurva või masendununa? Räägi oma enesetundest perearstiga.	1	0
Kas Sul on raskusi teele jäävate ohtude vältimisega, kuna nägemine on halvenenud? Käi kord aastas nägemiskontrollis.	1	0

KOKKU:

! Punktsumma 4 ja rohkem näitab, et Sul võib olla suurem oht kukkuda.

Rubenstein LZ, Vivrette R, jt. (2011) Validating an evidence-based, self-rated fall risk questionnaire (FRQ) for older adults. Journal of Safety Research; volume 42(6):493-499.

Ühe minuti õppimine
Nr 1

MILLINE ON OHUTU SISEJALANÕU?

Kasuta siseruumides ohutuid jalanõusid!

Kukkumiskirki suurendavad libeda tallaga lahtised jalanõud.

!
Võta haiglasse kaasa või taga, et Su lähedased tootsid Sulle ohutud sisejalanõud!

Ühe minuti õppimine
Nr 4

KUIDAS KUKKUKES TÕUSTA PÜSTI PÕLVEDE ABIL

Vide: The Stay On Your Feet® programm
Kukkumise ennetamise tööriist

Ühe minuti õppimine
Nr 5

KUIDAS KUKKUKES TÕUSTA PÜSTI KÄTE ABIL

Vide: The Stay On Your Feet® programm
Kukkumise ennetamise tööriist

„Raamatu Joosepi juubel“

Ruth Linnard
Kiikla rahvamaja juhataja
ja kogukonnateatri juht

14. detsembril esietendus Kiikla kogukonnateatri omaloominguline näidend „Raamatu Joosepi juubel“, mille sünnilugu seob loovalt raamatuaasta mõtte, kohaliku ajaloo ja tänapäevase kogukonnateatri vaimu.

Lavastuse idee sai alguse soovist luua kogukonnateatrile oma lugu, selline, mis kaudselt kajastaks sündmusi Kiikla mõisa maal 18. sajandi lõpul ning looks silla kohaliku pärandi ja tänase vaataja vahel. Inspiratsiooni andis teadmine, et Kiikla mõisas töötas kunagi koduõpetajana Friedrich Gustav Arvelius, kes pani omal ajal kirja nii näidendi „Ramma Josepi jubilei“ kui ka rahvalgustusliku teose „Ramma Josepi hädä ja abbi ramat“.

„Raamatu Joosepi juubel“ ei ole ajalooline lavastus otseses mõttes, vaid fantaasialugu, milles on kasutatud Arvelius kirja pandud tarkuseteri ja mõttemaailma. Näidendi peategelaseks on kirjanikuhärra, kes käib talust talusse, jagab raamatutarkust, kingib

oma raamatuid ning kutsub külarahvast oma sõbra Ramma Joosepi juubelele. Ta kohtub mitmete värvikate tegelastega, kellele oskab oma raamatust just neile sobivat õpetust ette lugeda.

Nii saab ka tänapäeva vaataja tutvavaks sajanud raamatute vahetarkustega: mida teha, et inimesi elusalt ei maetaks, kuidas kõigis asjus siivsaste elada, või kuidas toimida, kui kärnane konn peaks oma viha inimese peale purskama – siis tuleb seda kohta kange soolveega pesta ja pärast õliga hõõruda. Samuti meenutatakse, et oma majas ei peaks ropul viisil elama, vaid hoolt kandma, et kõik oleks puhas ja ilus, ning et inimene ise oleks rõõmsa südamega, hoides end tühja muretsemise ja asjatu vihastamise eest. Head nõuanded ka tänapäeval.

Lavastuse sünniloos oli veel üks eriline kokkusattumus – 14. detsembril tähistas 50. juubelit ka üks Kiikla kogukonnateatri näitlejatest. Nii sai juubeliteema osaks ka näidendi tekstist. Näidendi lõpus jõudsid lavale kõik juubelele kutsutud tegelased, igauks käes lavanukk, mis pärines Kiikla kogukonnateatri varasemast nukuetendusest ja kujutas Arvelius-aegseid tegelasi. Algselt mõtte järgi pidid nukud laulma

juubelilaulu Ramma Joosepile, kuid laval sündis hoopis midagi isiklikumat – näitlejad pöördusid nukude asemel lauluga oma kaaslase poole, kellel oli samal päeval päris juubel.

Nagu juubelele kohane, ei lõppenud õhtu lavakummardustega. Kõik saalisviibijad olid kutsutud pika laua taha. Jõulueelsele ajale sobivalt pakuti seapraadi ja hapukapsast, verivorstki ei puudunud. Kuna näidendis jagati lahkelt koduõlle tegemise tarkusi, oli pidulistel võimalus maitsta ka kesvamärjusest. Õhtusse mahtusid pillilood ja ühine laul – just nii, nagu ka muistsetel aegadel.

Kiikla kogukonnateater tänab südamest kõiki kohtalenuid. Oli põnev ja innustav kogemus ühendada teatritendust pika laua peoga ning usume, et sellest võib sündida uus ja huvitav traditsioon.

Mõtted liiguvad juba edasi. Üheks järgmiseks ideeks on tähistada 150 aasta möödumist Friedrich Reinhold Kreutzwaldi „Eesti rahva ennemuistsete juttude“ ilmumisest ja miks mitte kutsuda ka siis vaatajad ja näitlejad pärast etendust taas ühiselt pika laua taha.

Foto: Tatyana Boytsova

Fotod: Ene Raudar

Juhendatud maalimise õpituba

Ene Raudar
Kurtina seltsimaja juhataja

No oli see vast päev!

Hommikune seis ei töotanud just ülemäära head ega soosinud kodustki välja minemist. Tõttõelda poleks see võimalik olnud, sest terve öö akna taga marutanud tuisk ja külmakraadid oli paljud teed kas libedaks või siis läbimatuks muutnud.

Arutasime ja ennustasime osalejatega, kas saame siiski kunstitundi teha või tuleb päevake edasi lükata. Õnneks andis ilm järele ja sahadki said liikvele ning kokkusaamist tuli edasi lükata vaid paari tunni jagu.

Loomingulise kohtumise tulemina valmis kuusteist kaunist teost ning sellega kaasas käis rõõm tegusast päevast. Jälle uue kogemuse võrra rikkam. Aitäh, juhendaja Kristel Allikmäe, kelle näpunäidete toel tundsimme end kõik kunstnikena!

Aitäh RaJuVe Margus ja Katrin, kes te meiega oma loomingut jagasite! Teie õunalimps viib keele alla. Aitäh kõigile osalejaile! Sellised me kokkusaamise vastu peaks jätkuvalt huvi olema, siis kordame.

Jagugu sellesse aastasse rohkelt loomingut ja meelelahutust!

Foto: Asta Talviste

Vanaemade klubi Elurõõm nääripidu

Asta Talviste

Seekordne vanaemade nääripidu toimus Tagavälja talus, kus meid võttis vastu perenaine Vilve. Ta oli valmistanud maitsva prae hapukapsaga ning kringli ja kohvi. Algul muretsetes Vilve, et meid on nii palju ja kas ikka ära mahume, kuid kõik oli nii hästi seatud, et ruumi jäi ülegi. Õhkkond oli väga mõnus ja hubane. Külaskäis ka näärivana, kelleks oli seekord end kostümeerinud Hille. Kõigil vanaemadel olid salmid ilusti pähe õpitud, nii et näärivanal jäi öelda vaid kiidusõnu.

Täname vanaemade poolt Alutaguse valda, Tagavälja talu perenaist Vilvet ja bussijuhti Arnet.

ОБЗОР ЗАСЕДАНИЯ ВОЛОСТНОГО СОБРАНИЯ АЛУТАГУЗЕ

Марин ГРЮНИНГ

секретарь волостного собрания

11 декабря 2025 г.

- Утвержден состав комиссии по образованию, культуре и социальной сфере: Кристийна Этс (председатель), Аннели Ооне (заместитель председателя). Члены: Лий Рооза, Тимо Юурсалу, Иво Вяляютса, Аннес Кингу, Айвар Сурва, Хелар Рихард Экштейн, Эрика Линдма, Татьяна Шевченко, Марика Лаанемяе, Кюлли Райлма.
- Утвержден состав комиссии по жилой среде: Янно Воол (председатель), Олег Кузнецов (заместитель председателя). Члены: Кайе Мойза, Игорь Захарченко, Пауль Кескюла, Аре Карп, Александр Дубров, Юрий Новожилов, Райнер Кулдмаа, Андрес Пярнпуу, Кайри Ныммемеэс, Индрек Отт.
- Принято решение избрать членом ревизионной комиссии Лий Рооза.
- Утвердить Волостную управу Алутагузе из 5 членов со следующей структурой и в составе: волостной старейшина – Тауно Выхмар; член волостной управы – Кайри Хыбемери; член волостной управы – Лийна Талисту; член волостной управы – Силья Васьк; член волостной управы – Кяролин Кивесту.
- Представителем Волостного собрания Алутагузе в общем совете Союза местных самоуправлений Ида-Вирумаа назначен Тимо Юурсалу и заместителем – Александр Дубров. Представителем Волостной управы Алутагузе назначен Тауно Выхмар и заместителем – Кайри Хыбемери.
- Представителями волости Алутагузе в общем собрании Союза городов и волостей Эстонии назначены Тимо Юурсалу и Тауно Выхмар, заместителями представителей – Александр Дубров и Кайри Хыбемери. Представителем волости Алутагузе в собрании Союза городов и волостей Эстонии назначен Тауно Выхмар, заместителем представителя – Тимо Юурсалу.
- В связи с выборами в Молодежное собрание волости Алутагузе сформировать избирательную комиссию из 6 членов в составе: председатель комиссии: волостной секретарь Лехти Таргияйнен члены комиссии: член собрания Кристийна Этс; представитель молодежи Мирелль Мяги; представитель молодежи Маттиас Гринфельд; служащий волостной управы Нелли Кулдмаа; служащий волостной управы Тайри Хютт.
- Волостной управе Алутагузе дано согласие на подачу заявки на целевую поддержку «Расширение возможностей местных самоуправлений для снижения риска падений пожилых людей в жилой среде» в рамках открытого тура заявок IVOL (Союза местных самоуправлений Ида-Вирумаа). В бюджете волости Алутагузе на 2026 и 2027 годы запланирована целевая поддержка в общей сумме 100 000 евро (2026 год – 54 205 евро и 2027 год – 45 795 евро).

18 декабря 2025 г.

- 1 сентября 2025 г. вступил в силу новый Закон о дошкольном образовании, на основании статьи 67 которого был признан недействительным Закон о дошкольных детских учреждениях. Постановления о поправках заменяют положения Закона о дошкольных детских учреждениях положениями Закона о дошкольном образовании и корректируют терминологию. Внесены поправки в следующие документы: Устав школы Иллука, Программа развития школы Иллука на 2025-2028 гг., Программа развития детского сада Алутагузе на 2025-2028 гг., Порядок составления и администрирования документов по развитию волости Алутагузе, Порядок приема в школы волости Алутагузе, Порядок покрытия расходов, которые несут родители.
- Утвержден Устав детского сада Алутагузе.
- Утверждена структура и состав служебных мест Волостной управы Алутагузе (ведомства) в службе образования, культуры и социальной сферы, с 01.01.2026 г. ликвидировано два рабочих места логопеда-специального педагога, при этом рабочие места логопеда-специального педагога добавляются в структуру детских садов. Из состава службы информационных технологий исключены рабочее место специалиста по информационным технологиям в сфере образования по ставке 1,0 и рабочее место специалиста по информационным технологиям по ставке 1,0, при этом указанные рабочие места переведены в состав службы образования, культуры и социальной сферы.
- Признана недействительной детальная планировка недвижимости База отдыха Уускюла.
- Утвержден порядок компенсации стоимости услуги водоснабжения в 2026 году. Компенсация будет продолжаться на тех же условиях, что и в 2025 году. Клиенту компенсируется стоимость воды в размере 30% от платы, утвержденной предприятием водоснабжения, за потребленную воду. Клиентам объектов недвижимости, расположенных в зоне подземных разработок, компенсируется стоимость воды в размере 50% от платы, утвержденной предприятием водоснабжения, за потребленную воду.
- Состоялось I чтение бюджета волости Алутагузе на 2026 год.

Протокол заседания собрания, принятые решения и постановления доступны в регистре документов: https://adr.novian.ee/alutaguse_vald/

Записи заседания собрания: на канале Alutaguse Vallavolikogu YouTube

Тур приема ходатайств в рамках Программы развития малонаселенных районов в 2026 году начнется 2 февраля

Волостная управа Алутагузе объявляет об открытии тура приема ходатайств в рамках Программы развития малонаселенных районов в 2026 году. Срок подачи ходатайств – до 2 апреля 2026 года.

Цель Программы развития малонаселенных районов – обеспечение хороших условий жизни для семей, проживающих в малонаселенной сельской местности. Программа поддерживает обеспечение доступности питьевой воды в домохозяйствах и улучшение качества воды, сооружение системы, обеспечивающей надлежащую канализацию бытовых сточных вод, сооружение круглогодично доступной подъездной дороги, а также создание автономной системы электроснабжения, отвечающей потребностям домохозяйства (при условии, что домохозяйство не подключено к электросети).

Общие условия программы следующие:

- Постоянное место жительства ходатайствующего – домохозяйство, расположенное в малонаселенном сельском районе, по состоянию на 1 января года подачи ходатайства.
- Согласно данным Регистра населения, местом жительства ходатайствующего с 1 января года подачи ходатайства непрерывно является домохозяйство, для которого в

рамках проекта подается ходатайство о пособии.

- У ходатайствующего не должно быть задолженности по государственным налогам, за исключением случая, когда ему предоставлена рассрочка по уплате задолженности.
- В рамках проекта также может (могут) быть соходатайствующий(-ие). К соходатайствующему применяются те же условия, что и к ходатайствующему.
- Расчет продолжительности проекта начинается с момента заключения договора о получении пособия, реализация проекта должна быть завершена к 31 октября 2027 г.
- Максимальное пособие для одного домохозяйства составляет до 6500 евро.
- Пособие составляет до 67% от расходов по проекту, соответствующих условиям получения помощи.
- Собственное и софинансирование ходатайствующего и соходатайствующего должно в совокупности составлять не менее 33% расходов по проекту, соответствующих условиям получения помощи.
- Для каждой сферы пособие в рамках программы можно получить один раз в течение шести календарных лет.
- Сумма пособия, полученного в рамках программы в течение предыдущих пяти календарных лет, также

учитывается как пособие, выделенное в рамках программы. Если ходатайствующий уже получал пособия по Программе развития малонаселенных районов в 2021-2025 гг., сумма предыдущего пособия учитывается в предельной ставке пособия.

Предпочтительными целевыми группами Программы развития малонаселенных районов 2026 г. являются семьи с детьми и семьи, в которых проживает лицо с недостатком здоровья.

Местное самоуправление представляет в Министерство данные, требуемые в соответствии с ч. 10 ст. 11 постановления «Программа развития малонаселенных районов», не позднее 19 мая 2026 г.

Подробные условия, требования и обязательства по подаче ходатайства о пособии можно найти на сайте Государственного центра опорных услуг Мера: [Программа развития малонаселенных районов | Государственный центр опорных услуг](#), где также доступны формы ходатайств и другие необходимые инструктивные материалы.

Дополнительная информация: Волостная управа Алутагузе info@alutagusevald.ee

Детальные планировки (ДП)

Волостная управа Алутагузе информирует о результатах обнародования детальной планировки недвижимости Сааре в деревне Мязтагузе. Публичная экспозиция проходила с 03.12.2025 г. по 02.01.2026 г., в ходе которой Геологическая служба Эстонии, Департамент охраны памятников старины и Департамент здравоохранения представили свои предложения и мнения. Публичное обсуждение результатов экспозиции состоялось 07.01.2026 г. в Центре оказания услуг Мязтагузе. С представленными предложениями и позициями Волостной управы можно ознакомиться на сайте волости <https://www.alutagusevald.ee/avalikud-valjapanekud>. В планировку будут внесены необходимые изменения.

Решением № 17 от 18.12.2025 г. Волостное собрание Алутагузе признало недействительной детальную планировку недвижимости База отдыха Уускюла.

Детальная планировка была утверждена в 2009 году и признана недействительной в восточной части с утверждением детальной планировки спа-отеля Уускюла и прилегающей территории (2024 г.) и в западной части – в отношении Мяннику тез 28, Мяннику тез 28а, Мяннику тез 28b, пер. Мяннику 3 и пер. Мяннику 5 (2025 г.).

Вследствие признания планировки недействительной на остальной территории планировки – на земельных единицах Мяннику тез 30, Мяннику тез 32, Мяннику тез 34, Мяннику тез 36, Мяннику тез 17, Мяннику тез 15, Мяннику тез 13, Мяннику тез 11, Мяннику тез 19, Мяннику тез 21, Мяннику тез 38, Мяннику тез 40, пер. Мяннику 1, пер. Мяннику 2, Мяннику тез 22, Мяннику тез 20, Мяннику тез 18, Мяннику тез 16, Мяннику тез 26, Мяннику тез 24 и Мяннику тез Т2 – следует руководствоваться условиями землепользования и строительства, установленными общей планировкой.

С решением о признании детальной планировки частично недействительной можно ознакомиться в регистре документов волости Алутагузе: https://adr.novian.ee/alutaguse_vald/dokument/7219035

Напоминание водителям квадроциклов и снегоходов

Перед тем как отправиться на квадроцикле или снегоходе в лес, пожалуйста, убедитесь, разрешено ли это в выбранном вами месте. Для защиты природы на многих ландшафтах действуют ограничения на передвижение на моторных транспортных средствах, в том числе и зимой.

Где лучше всего кататься? Лучше всего для езды на снегоходе или квадроцикле подходят заснеженные дороги. Передвигаясь по дороге, вы можете быть уверены, что случайно не переедете скрытое под снегом редкое растение, лишайник или спящее животное.

Частные земли и искусственные ландшафты С разрешения землевладельца и без особого вреда для окружающей среды можно кататься на искусственных ландшафтах, таких как:

- Территории карьеров;
- Поля без озимых культур;
- Сенокосы.

Заповедники и охраняемые зоны

Если вы хотите поехать в заповедник, ознакомьтесь с правилами охраны, где указано, разрешена ли там езда и в каких именно местах.

Берегите покой лесных обитателей

В глубоком снегу и в темное время суток яркий свет и шум могут беспокоить лесных жителей. Энергия, затраченная животным на бегство, снижает его силы, которые так необходимы для выживания зимой.

Строгие запреты

- Пляжи и берега: Увеселительные поездки на квадроциклах или снегоходах вблизи пляжей или берегов строго запрещены.
- Выход на лед: Если вы хотите выехать на лед, подъезжать к водоему следует только по дороге.
- Сельскохозяйственные угодья: Для езды по чьему-либо полю требуется разрешение собственника, так как езда даже по толстому слою снега повреждает, например, озимые культуры.

Perevägivald lõpetamine algab perevägivald toimepanijast

Kati Arumäe
Sotsiaalkindlustusamet

„Ma pidin minema vägivallast loobumise nõustaja juurde. Ausalt öeldes olin alguses pahane: omast arust ei olnud ma mingi vägivallatseja ja ma ei saanud aru, miks mul seda vaja peaks olema. Tundus nagu järjekordne koht, kus lihtsalt räägitakse ja midagi päriselt ei muutu. Prokurör ütles, et ma olevat naist peksnud, ähvardanud ja söimanud. Mina nägin seda teistmoodi: ma tõstsin küll häält, võib-olla raputasin, aga see polnud mingi vägivald. Pealegi ei olnud see ainult minu süü – naine oskas samuti õigetele nappudele vajutada. Ja eks mul endal oli lapsena olnud kodus samamoodi, nii et mingi osa sellest tundus mulle tavaline. Igatahes läksin algul plaaniga, et käin paar korda kohal, saab kiirelt kaelast ära.“ – mees, 40-aastane, abielus, isa.

VÄGIVALLAVABA SUHTLEMIST SAAB ÕPPIDA

Vägivaldne käitumine ei ole paratamatus, vaid õpitud muster. Kõike õpitut on aga võimalik ümber õppida. Muutuseks on vaja inimese enda motivatsiooni, soovi hakata oma emotsioone reguleerima ning valmisolekut võtta vastutus oma tegude tagajärgede eest.

Sotsiaalkindlustusamet pakub täisealiste perevägivald toimepanijatele vägivallast loobumise nõustamist. Teenuse eesmärk on ennetada vägivalla kordumist ja suurendada ohvrite turvalisust. Nõustamine pakub turvalist ja hinnanguvaba ruumi, kus vägivalla toimepanija saab end avada ja õppida vägivaldset käitumist ennetama. Oluline on rõhutada, et vastutus vägivaldse käitumise eest lasub alati ja täielikult vägivalla toimepanijal.

AASTAS NÕUSTATAKSE 400 PEREVÄGIVALLA TOIMEPANIJAT

Politsei registreerib igal aastal ligikaudu 10 000 perevägivald juhtumit. See on vaid jäämäe tipp, paljud juhtumid jäävad paraku koduseinte vahele ja politseini ei jõua.

Sotsiaalkindlustusameti nõustajateni

jõuab aastas ligi 400 vägivaldset käitumisest loobuda soovivat inimest. See moodustab küll väikese osa kõigist perevägivald toimepanijatest, aga arvestades, et üle Eesti töötab vaid viis vägivallast loobumise nõustajat, polegi seda nii vähe. Iga kuu nõustame ligi 30 perevägivald toimepanijat, aastas viime läbi ligi 800 nõustamisessansi. Mõne kliendiga kohtume vaid üks kord, mõnega 8–10 korda, sõltuvalt inimese vajadustest ja motivatsioonist.

TÖÖ VÄGIVALLA TOIMEPANIJATEGA AITAB VÄHENDADA VÄGIVALLA KORDUMIST

Vägivald toimepanija võimalused saada Eestis professionaalset abi on olnud piiratud, fookus on olnud peamiselt ohvrite toetamisel. Toimepanija käitumisega on sageli hakatud tegelema alles siis, kui juhtum on jõudnud karistussüsteemi (vangla või kriminaalhooldus).

Samuti on Eestis keeruline leida spetsialiste, kes sooviksid perevägivald toimepanijatega töötada. Seda mõjutavad nii ühiskondlikud hoiakud (arvamused, et toimepanijaid ei peaks toetama, vaid karistama) kui ka inimlik hirm. Tegelikuses näitab nii Eesti kui maailma praktika, et just töö vägivalla toimepanijatega aitab vähendada perevägivald kordumist. Tähtis on hukka mõista inimese vägivaldset käitumist, mitte inimest ennast.

Terviklik vägivalla ennetamise strateegia toetab nii ohvreid, toimepanijaid kui ka lapsi ning aitab katkestada vägivalla ringi. See loob eeldused tervemateks suheteks ja toetab peres kasvavate laste heaolu. Vägivallast loobumise teenuse klientidest 63% puutub oma elus kokku lastega (kasvatatakse enda või elukaaslase lapsi).

VIIS NÕUSTAJAT EI KATA TEGELIKU VAJADUST

Idealis peaks toimepanijatega töötavaid spetsialiste olema vähemalt sama palju kui neid, kes pakuvad abi ohvritele. Sekkumismeetmed perevägivald toimepanijale peaks olema ühtlaselt kättesaadavad kogu Eestis ning võimalikult varases

faasis, enne kui vägivald süveneb.

Vajame oluliselt rohkem vägivallast loobumise nõustajaid nii riiklikus kui ka erasektoris, nii vabatahtliku kui ka kohustusliku sekkumise jaoks. Abi peaks olema paremini kättesaadav juba enne kuriteo toimepanemist. Teatud juhtudel peaks olema võimalik suunata inimese nõustamisele ennetavalt, ka menetluseelset või -väliselt.

Kuigi sotsiaalkindlustusameti nõustamisteenus on kättesaadav üle Eesti, on venekeelne nõustamine täna võimalik vaid Ida- ja Põhja-Eestis. Üks võimalik lahendus oleks nõustada ka veebi teel, kuid selle laialdasemaks rakendamiseks on seni liiga vähe teaduspõhist tõendust. Samuti eeldab veebitöö suuremat ettevalmistust ning privaatsust ruumi, rääkimata digivahendite olemasolust ja nende kasutusoskusest. Küll aga on Eestis kasutatud hübriidlahendust: osa kohtumisi toimub kohapeal, osa veebis.

VAID UMBES 13% NÕUSTAMISELE TULIJATEST TULEB OMAL ALGATUSEL

Veebipõhise töö laiendamist kasutamist piirab ka klientide vähenemine sisemine motivatsioon. Vaid umbes 13% nõustamisele tulijatest tuleb omal algatusel. Enamik kliente – ligi 75% – suunab teenusele politsei või prokuratuur, ehk nad tulevad eelkõige välise surve mõjul. Et jõuda välisest motivatsioonist sisemise motivatsioonini, on silmast silma nõustamine tulemuslikum.

Oluline on ka sekkumise ajastus. Mida kiiremini jõuab inimene pärast vägivaldset tegu abini – eriti esimesele nõustamiskohtumisele –, seda suurem on tema motivatsioon oma käitumisega tegeleda ja seda tõenäolisemalt suudab ta oma käitumismustrit muuta. Kui sekkumine toimub alles kuid hiljem, on juhtunu meenutamine ebatäpsem ning vägivaldsed mustrid võivad olla selleks ajaks juba süvenenud.

Käitumise muutmise võtab aega, seetõttu peab sekkumine kestma piisavalt kaua. Lisaks kohtumistele on vaja seansside vahel iseseisvalt harjutada. Euroopa praktikasoovitused ütlevad, et individuaalset nõustamist peaks olema

vähemalt 27 tundi kuue kuu jooksul, kuid Eesti praegune reaalsus jääb alla kümne tunni.

KANNATANU EI SAA MUUTA TOIMEPANIJAT KÄITUMIST – SEDA SAAB TEHA AINULT TOIMEPANIJAT ISE

Oluline on muuta ka üldist arusaama vastutusest: vägivald tuleb märgata ning vastutus selle lõpetamise eest tuleb võtta ära kannatanult. Tähtis on meeles pidada, et tegu pole lihtsalt „peretüliga“, vaid ränga inimõiguste rikkumisega, mis võib lõppeda inimelu kaotusega. Kannatanu ei saa muuta toimepanija käitumist – seda saab teha ainult toimepanija ise. Kui keskendume üksnes tagajärgede leevendamisele, kuid mitte juurpõhjustele, ravime justkui valet kohta: jalahaava ei paranda pea sidumine.

MIS TOIMUB VÄGIVALDSEST KÄITUMISEST LOOBUMISE NÕUSTAMISEL JA KUIDAS SINNA SAADA?

Helistades telefonil 660 6077 (E–R kl 10–16) või kirjutades e-posti aadressile vlt@sotsiaalkindlustusamet.ee, saab kokku leppida kohtumise vägivallast loobumise nõustajaga.

- Nõustamine on mõeldud täisealistele inimestele, kes on valmis hakkama vastutama oma tegude eest ja on valmis koostööks.
- Nõustamised on individuaalsed ja toimuvad nõustajaga silmast silma.
- Igäüks saab nõustamisele pöörduda iseseisvalt või politsei, prokuratuuri või ohvriabi kaudu.
- Nõustamised toimuvad tööpäeviti eelnevalt kokkulepitud ajal ja privaatses ruumis, erandjuhtudel veebi või telefoni vahendusel.
- Nõustamise aja saab sõltuvalt piirkonnast nädala kuni kuu jooksul.
- Üks nõustamine kestab 60–90 minutit.
- Nõustamiste arv sõltub kliendi motivatsioonist.
- Nõustamine on hinnanguvaba kuulamine, kus inimene saab rääkida oma kogemusest, jagada oma mõtteid ja tundeid.
- Fookuses on emotsioonide reguleerimine ja vastutuse võtmine oma tegude ning nende tagajärgede eest.
- Nõustamisel käsitletakse erinevaid teemasid, näiteks:
 - vastutuse võtmine oma tegude eest;
 - konfliktide lahendamine ja viha

- väljendamine;
- võimalik sõltuvus ainetest;
- lapsepõlve kogemused ja nende mõju;
- vanemlus ja partnerlussuhted.
- Nõustamisele saab pöörduda anonüümselt, aga kõik, kes osalevad silmast silma või veebikohtumistel, tuvastatakse.
- Vajadusel tehakse koostööd teiste spetsialistidega (politsei, prokuratuur, ohvriabi, naiste tugikeskused jm).
- Nõustamised on konfidentsiaalsed, välja arvatud juhul, kui on oht elule või hädaohus on laps.
- Nõustajad ei suuna kliente teiste teenustele, kuid võivad soovitada abivõimalusi.
- Nõustamise sagedus ja kestus sõltuvad inimese vajadustest, kuid keskmiselt kohtutakse 3–6 korda.
- Nõustamine toimub eesti keeles, Põhja ja Ida piirkonnas vajadusel ka vene keeles.
- Nõustajate poole võivad pöörduda lisaks perevägivald toimepanijatele ka tema lähedased, ohvrid ja spetsialistid.

„Juba mõne kohtumise järel sain aru, et see ei ole päris see, mida ma ette kujutasin. Nõustaja ei tulnud mind paika panema, vaid küsis rahulikult ja kuulas mind. Ma sain rääkida asjadest, millest ma tavaliselt ei räägiks ja tasapisi hakkasin nägema, kuidas mu käitumine teisele inimesele mõjub. Kõige üllatavam oli minu jaoks see, et vägivald ei tähenda ainult löömist. Ka sõnad, ähvardused, kontrollimine ja hirmutamise on vägivald. Ma ei ütle, et kõik on järsku korras, aga ma olen rahulik ja mul on nüüd mõned konkreetset võtteid, kuidas end pidurdada, kui pinge tõuseb. Ma soovin olla oma lastele eeskujuks...“

Kui oled valmis muutusteks ja soovid vägivaldset käitumist, võta ühendust sotsiaalkindlustusametiga ning lepi kokku kohtumine vägivallast loobumise nõustajaga!

Telefon: 660 6077 (E–R kl 10–16)
E-post: vlt@sotsiaalkindlustusamet.ee

NÕUSTAMINE ON TASUTA.

Perevägivald on füüsiline, seksuaalne, vaimne või majanduslik vägivald, mis toimub peres või lähisuhtes praeguste või endiste abikaasade ja partnerite vahel – ka siis, kui vägivalla toimepanija ei ela või ei ole kunagi elanud ohvriiga koos.

Kui laps teeb üksi kodus olles süüa: köögiõhud ja nutikad lahendused vanemale meelerahuks

Maxim Tuul
AS G4S Eesti

Pärast kooli koju jõudes seisavad paljud lapsed silmitsi tõsiasjaga, et köht on tühi ja vanemad veel tööl. See on lastele võimalus harjutada iseseisvust, aga samas peituvad köögis ka ohud.

Iseseisvalt toitu valmistades ei õpi laps ainult söögitagemist, vaid ka vastutuse võtmist. Vanemad saavad eelnevalt õpetada lapsele reegleid ja selgitada, kuidas seadmeid ohutult kasutada.

„Paraku on toiduvalmistamine üks peamisi tulekahju põhjuseid ja seda tegelikult mitte laste tõttu. Täiskasvanutel on lapsi õpetades hea võimalus endalegi ohutusreeglid meelde tuletada,“ selgitas G4Si erakliendiüksuse juht Tarmo Pärjala.

Ka mikrolaineahju ja rösteriga peab olema tähelepanelik

Mikrolaineahi on laste jaoks vahest kõige kergem vahend toidu soojendamiseks. Toit tuleb katta nõuetekohase kaanega ja metallist esemeid ei tohi

kasutada, sest need võivad tekitada sädemeid ja kahjustada seadet. Vanemad saavad lapsele näidata, kuidas mikrolaineahi õigesti tööle panna ja milliseid nõusid kasutada.

Röster võib samuti tunduda lihtne ja ohutu, kuid väikestes köökides on sageli ruumiga kitsas ja seepärast võib rösteri lähedal olla ka tuleohtlikke asju, nagu paberrätikud.

„Kergesti süttivad materjalid elektriseadmete läheduses on väga suur oht, millest sageli probleemid alguse saavad. Ehk ärge pange neid seadmete juurde ja selgitage seda kindlasti ka lastele,“ rõhutas Pärjala.

Pliidiplaat ja kuumade pannide ohutus

Leek ja kuum pann on köögis kõige ohtlikumad elemendid. Paljudes kodudes on köögis gaasipliit, millel leek on nähtav ja kuumus kõrge, mistõttu peab sellel süüa tehes olema väga ettevaatlik. Laps peab teadma, et kuum pann ei tohi jääda järelevalveta ning pliidiplaadi ümbrus peab olema puhas ja ohutu. Tuleoht tekib kergesti, kui pannide ümbruses on pabereid, rätikuid või muid kergesti süttivaid materjale. Ohtlik on ka see, kui pliidiplaat on jäänud

puhastamata ja sellele on tilkunud rasva või muud süttivat ainet.

Alguses võiks vanem olla juures ja juhendada, kuidas toitu keerata või kuumusest aru saada. Vanema kõrval saab laps turvaliselt katsetada, kuidas kuuma pliidi ääres toimetada, ja arendada oma oskusi, ilma et oleks ohtu vigastuste tekkeks.

Fritüürimine ja kuum õli

Friikartulid, kanatiivad ja krõbedad suupisted on laste lemmikud, kuid kuum õli on köögis teine väga ohtlik element. Ja ega õlis küpsetatud toidud pole ju tegelikult kuigi tervislikud – õliga fritüürimise asemel on ohutum kasutada kuumaõhtufritüüri, sest selles saab toitu valmistada ilma kuuma õlita, vähendades põletuste riski.

Vanemad saavad näidata, kuidas pajakindaid kasutada ja toitu fritüürist või ahjust ohutult välja võtta. Samuti tuleb lapsega läbi arutada, mida teha, kui kuum õli satub kogemata fritüürist väljapoole või tekib muu väike õnnetus. Täiskasvanu juuresolekul saab laps turvaliselt katsetada ja arendada enesekindlust.

Nutikas andur aitab ohuolukordadele kiiresti jälile jõuda

Kui lapsed on üksi kodus ja hakkavad omal käel kokkama, siis on nutikas andur eriti oluline. See aitab ennetada suuri õnnetusi, mis võivad juhtuda, kui laps teeb süüa, kuid läheb korraks teise tuppa ja unustab toidu pliidiplaadile kõrbema vms.

Nutikas suitsu- ja vingugaasiandur kutsuv vajadusel ise abi. Kui kodus on suitsu või vingugaasi, saad sellest lapsevanemana kohe teada ja vajadusel reageerivad G4Si patrull või Päästeamet.

Iseseisvuse harjutamine ja vanema roll

Koduses keskkonnas iseseisvalt toidu valmistamine õpetab vastutust ja enesekindlust. Laps õpib jälgima kuumust, seadmete tööd ja oma tähelepanelikkust. Vanemad saavad luua turvalise keskkonna, kus lapsele on seadmed kättesaadavad, aga ohutult kasutatavad.

Kui laps mõistab kuumuse ja seadmete ohtu ning harjub turvaliste rutiinidega, muutub köök põnevaks õpikeskkonnaks. Iseseisvust harjutades õpib laps vastutust ja tähelepanelikkust ning kogeb eduelamust.

Valla spordipreemiad on jagatud

Timo Juursalu

Oma ettepanekud said esitada kõik valla spordiorganisatsioonid ja kodanikud. Ettepanekuid tuli kokku 9 sportlase ja 1 võistkonna premeerimiseks.

Vastavalt Alutaguse Vallavalikogu 24.08.2023. a määruse nr 45 „Sporditegevuse toetamise kord Alutaguse vallas“ § 9 lõikele 3 ja lähtudes komisjoni ettepanekust, saavad sportlike saavutuste eest rahalised preemiad valla eelarvest järgmised Alutaguse valla harrastajad:

PARIM MEESSPORTLANE
Steven Aas – 400 eurot
EMV poksis (kehakaaluga 90kg) I koht ja MM 17. koht

PARIM NAISSPORTLANE
Aveli Juursalu – 250 eurot
EMV kepikõnnis 10 km I koht, Viru Maratoni 2. koht naiste klassis, Eesti paarismeistrivõistlused discgolfis FPO divisjonis 2. koht, Tartu Maratoni 8. koht naiste klassis

PARIM NOORMEES
Raul Moorast – 250 eurot
EMV purjetamises I koht

PARIM NEIU
Herta Rajas – 600 eurot
MM rullsuusatamise 4. koht juunior-klassis, Euroopa noorte olümpiafestivali vabatehnika sprindi 6. koht, EM murdmaasuusatamises vabatehnika sprint (N 18) 3. koht

PARIM VÕISTKOND
Alutaguse Suusaklubi naiste sprinditeate võistkond (Anette Ahu ja Anette Kivimägi) – 300 eurot
EM murdmaasuusatamises sprinditeade (N16 1. koht)

Vaikla talvine karikasarja I etapp pakkus põnevust

Eliise Saarepera
Vaikla tallide treener

Vaikla ratsa- ja puhkekeskuses toimus laupäeval, 27. detsembril Vaikla talvise karikasarja I etapp, mis tõi kokku ratsaspordihuvilised nii Ida-Virumaalt, selle lähiumbrusest kui ka külalisi Harju maakonnast.

Vaikla maneež on suurepärase võistluskoht ja laupäeval toimunud sündmus pakkus pinget ja rõõmu nii sportlastele kui ka pealtvaatajatele. Kokku toimus 23 starti. Kõige populaarsem oli start, kus ületati latte ja ristikesi. Mitmed osalejad said oma elu esimese võistluskogemuse.

50/60 cm takistussõidu klassis saavutas võidu Jessica Treial hobusega Kienbergs Baretta. II koha omanikuks said Mia Valdmann ja hobune

IV võistlusklass Vitali Dementjev ja hobune Dark Dancer Ra ning platsitiim.

Foto Getter Rand

Mercy. III koha võidu viis koju Marii Eliis Libba hobusega Pfalz Gräfin Concretia.

70/80 cm takistussõidu klassis saavutasid võidu Elina Ilusk ja

hobune Lion King. II koha võidu viis koju Marii Eliis Libba hobusega Pfalz Gräfin Concretia. III koha omanikuks said Karoline Baida ja hobune Grafit.

Võistlust külastas ka takistussõitja Vitali Dementjev takkudega Wizard Ra ja Dark Dancer Ra. Dark Dancer Ra on Rebala tallide kasvatatud ESH täkk (Digital VT x Alfons Ra x Pittsburgh), kelle vanaisa Alfons Ra on esimene Eestis kasvatatud sporthobune, kes osales olümpiamängude finaalis.

Võistlus toimus tänu toetajatele: Eesti Kultuurkapital, Alutaguse vald, Iisaku Kihelkonna Muuseum ja Jõgeva nahavabrik Skineks OÜ.

Vaikla ratsa- ja puhkekeskuses ootab osalejaid karikasarja II etapp, mis toimub laupäeval, 31. jaanuaril ja finaali, mis leiab aset laupäeval, 28. veebruaril 2026.

Võrkpallipidu Iisakus: vana spordisaal saadeti väärilikalt ajalukku

Maarja Murutalu

Teisel jõulupühäl, 26. detsembril, kogunesid Alutaguse valla spordisõbrad Iisaku Põhikooli võimlase, et pidada maha üks meeleolukas segavõrkpalli jõuluturniir. See polnud aga tavaline võistlus – see oli viimane turniir vana spordisaalis, mille ehitus sai alguse 1977. aastal ja on spordisõpru teeninud juba pikki aastaid.

Turniiri eesmärk oli tuua rahvas kokku ja tunda rõõmu liikumisest. See õnnestus suurepäraselt: osales 30 mängijat, kes moodustasid viis võistkonda. Platstil võis näha nii noori kui ka kogenud mängijaid, mis näitas taas, et võrkpall sobib kõigile ja ühendab meie kogukonda. Mängud algasid hommikul kell 10.00 ja

pakkusid põnevust viimase punktini. Mängude vahepeal pakuti kõigile jõulukringlit, et jõud ei raueks ja jõulutunne püsiks.

Kõik osalejad said turniirilt kaasa erilise mälestuse – vana spordihoone pildiga joogipudeli. Esikolmikut autasustati aga erikujundusega medalite ja meenutega.

Selline südamlük spordipäev sai teoks tänu ühisele panusele. Suur tänu Alutaguse vallale ja Eesti Kultuurkapitalile, kes panustasid ürituse korraldamisesse. Samuti täname Expertline OÜ-d ja Meie poodi meeleoluka auhinnaalaja ja toetuse eest. Oleme siiralt tänulikud kõigile toetajatele, kes aitasid selle ürituse teoks teha! Tänu teile sai vana saal vääriliku ja sportliku lõpuakordi.

Aitäh kõigile osalejatele ja kohtumiseni juba uutel võrkpallilahingutel!

Eesti looduse 2026. aasta tegijad

Esimene "aasta tegija" tiitlikandja valiti 1995. aastal Eesti lindude seast ning selleks oli rukkirääk. Järgmisel aastal lisandus puu. Aasta liikide loend hakkas jõudsalt täienema eelmisel kümnendil – siis valiti nii aasta orhidee, imetaja, liblikas, muld, sammal kui ka seen. 2019. aastal lisandus kala ning 2026. aastast valitakse ka aasta metsaputukat. Aasta valitute seas on läbi aegade olnud Eesti looduses sageli kohatavad, aga samuti haruldased, kaitset vajavad liigid.

AASTA LIND – PIIRITAJA

Eestis elav piiritaja (*Apus apus*) on laia levikuga ja kõige arvukam piiritajaline maailmas. Pesitsemas kohtab teda Portugalist Ohhoota mereni, Skandinaaviast Indiani. Talve veedab piiritaja Aafrikas ekvaatorist lõunas. Eestis pesitseb piiritajaid 50 000–100 000 paari.

Kuigi piiritaja sarnaneb pääsukesega, on nad hoopis erinevatest seltsidest – piiritaja kuulub piiritajaliste seltsi, kuid pääsukene värvuliste seltsi. Piiritaja lähimad sugulased on koolibriid ja öösorrind. Piiritajaid on kokku ligikaudu 100 liiki. Piiritaja siruulatus on u 40 cm ja ta kaalub 45 g. Piiritaja sulestik on pruunikasmust valkja kurgualuse laiguga. Saba on piiritajal kergelt harkis, ning tiivad pikad, kitsad ja sirpjal kaardunud. Jalad on tal lühikesed ja suhteliselt nõrgad. Piiritaja on evolutsiooni jooksul arenenud osavaks lendajaks ja õhus toitujaks.

AASTA LOOM – SIIL

Pealiskaudsel vaatlusel on meie kaks siililiiki, harilik siil (*Erinaceus europaeus*) ja kaelussiil (*E. roumanicus*), väga sarnased. Kui aga lähemalt vaadelda nende loomade näopiirkonda, siis kaelussiili nägu on

ühtlaselt hall ning nagu nimigi ütleb, on tal justkui hele kaelus, mille moodustavad muust karvastikust heledamad kael ja rindmik. Hariliku siili tunneb ära heledama näo ja koonust silmadeni ulatuva tumeda vöödi järgi. Nad on olulised putukate, tigude ja teiste selgrootute arvukuse reguleerijad ning toimivad elurikkuse indikaatorliikidena.

AASTA LIBLIKAS – NÖGESELIBLIKAS

Nögeseliblikas (*Araschnia levana*) on Eestis pea kõikjal levinud ja tavaline liblikas, keda kohtab koduaias ja teede ning kraavide pervedel õitel toitumas. Eestisse elama kolis ta umbes 100 aastat tagasi. Küll aga pole liblika välimus sugugi tavaline, nimelt erineb tema kevadine ja suvine põlvkond niivõrd, et neid peeti pikka aega erinevateks liikideks. Kevadisel põlvkonnal on domineeriv tiibade värv oranž kuid suvisel põlvkonnal must. Kevadist põlvkonda kohtame mais-juunis ja suvist põlvkonda juulis-augustis. Nögeseliblika röövikud toituvad kõrvenögesel suisa pesakonniti. Libliku rööviku nõgeselembusest on tulnud ka liigi eestikeelne nimi.

AASTA METSAPUTUKAS – SUUR-HAAVASIKK

Aasta metsaputukas valiti 2026. a esmakordselt ja on otseselt seotud 2026. aasta puuga – hariliku haavaga. Suur haavasiku (*Saperda carcharias*) vastsed asustavad haabade tüve alaosa ning on seetõttu hea indikaator haavikute sanitaarsest seisundist, struktuurist ja häiringuajaloost.

AASTA SEEN – LIMATÜNNIK

Limatünnik (*Sarcosoma globosum*) on huvitava väljanägemisega kottseente hõimkonda kuuluv seen: tema viljakahad on pruuni värvi ning ümara kuju ja kortsulise pinnaga. Kõige tõenäolisemalt võib neid leida paksu kōdukihiga kuusemetsadest, kus nende peidus olev niidistik tegutseb lagundajana. Limatünnik on haruldane, Eesti oludes võib öelda, et lausa väga haruldane seen, mistõttu ta on kaitse all. Selle seene ainulaadsete ravija kosmeetiliste omaduste kohta liiguvad legendid, pole juhus, et rahvasuus nimetab neid seeni noorendavaks ning mõned peavad seene sees olevat läbipaistvat sültjas-õlist vedelikku surematuse eliksiiriks.

AASTA PUU – HARILIK HAAB

Meie metsade tavaline lehtpuu – harilik haab (*Populus tremula*) – kuulub papli perekonda. Niisiis on haab meie ainuke kodumaine pappel, kõigi teiste siin kasvatatavate paplilike looduslik levila asub väljaspool Eestit, need puud on meile sisse toodud. Haava lehed värisevad ka

vaikse ilmaga; see on tingitud pikast ja lapikust leherootsust. Juurevõsude abil levib haab jõudsalt, olles pioneerlik raiesmikel ja metsapõlendikel, aga ka hooldamata niitudel. Vanad haavad ja haavikud on silmapaistvalt elurikkad: haab loob elupaiku ja võimalusi rohketele seene-, taime- ja loomaliikidele.

AASTA SAMMAL – HARILIK VESISAMMAL

Harilik vesisammal (*Fontinalis antipyretica*) kasvab nii kiirevoolulistes ojaes ja jõgedes, kui ka järvedes ning isegi meie üsna mageda-veeliste madalates merelähedetes. Harilik vesisammal on suur ja vees silmatorkav lehtsammal. Tema kiiljalt kokkumurtud lehed ja võsude kolmnurkjasa haabitus on abiks ka kiire veevoolus hakkama saamisel. Vesisamblad on levinud peamiselt põhja-poolkeral. Maailmas on teada 23 erinevat vesisamblaliiki, neist viis esinevad ka Euroopas, kusjuures üks neist on isegi Euroopa endeem. Et kõik viis vesisamblaliiki ka Eestis esinevad, selgus alles käesoleval aastal.

AASTA ORHIDEE – PRUUNIKAS PESAJUUR

Pruunika pesajuure (*Neottia nidus-avis*) omapära seisneb selles, et tal puudub täielikult roheline värvus. Klorofüllitu liigina saab ta kogu eluks vajaliku mükoriisa ehk seeneniidistiku abil. Orhidee põhitöön on varrest õiteni helepruun või beež. Pruunika pesajuure kasvukohtadeks on metsad, täpsemalt loo-, salu-, sooviku- ja kodusoometsad. Liigi õitseaeg kestab tavaliselt mai viimasest kolmandikust

juuni teise pooleni. Õisik on suur, moodustades umbes poole taime kogupikkusest. Taime kõrgus võib ulatuda 30–50 cm kanti.

AASTA MULDA – LEETJAS MULDA
Leetjad mullad on väga toitainerikkad ja ühed Eesti viljakamatest muldadest. Mullaelustik on neis muldades mitmekesine, mistõttu toimib aineriing seal kiiresti. Samuti on need suure veehoiuvõimega ega karda põuda. Seetõttu on need põllumajanduslikus mõttes universaalsed kasutusotuvusega: nendel muldadel kasvavad kenasti enamik põllukultuure.

AASTA KALA – LEST

Lest (*Platichthys flesus*) on merekala, keda võib leida kogu Eesti rannikuvetes, kuid teda esineb piirkonniti erineval hulgal. Lest elutseb kuni 40 m sügavuses, liivasel või savisel põhjal, harva ka jõgede suudmealadel. Lest elab üksikult ning on küllaltki liikuva eluviisiga, parvedesse kloonduvad suvel intensiivse toitumise perioodil ja kudemispaikades. Kudemispaiga otsinguil võib ta läbida ka pikki vahemaid.

Lesta omapäraks on silmade asetsemine keha ühel küljel, sagedamini parempoolsele. Lest elab suurema osa elust ühe külje peal, vaid varases nooruses ujub ringi kõht alaspidi, nagu enamused teisi kalu. Tema keha ülemine pool on tumedam, liivapruun kuni kollakashall, sageli punakate või kollakate laikudega. Kõhtmine ehk alumine pool on kahvatu ja valkjas.

KULTUURIKALENDER

• **25. jaanuaril kell 12 lisaku rahvamajas IISAKU MÄLUMÄNG**
UUS HOOAEG!
Oodatud on kolmeliikmelised võistkonnad, uutel tulijatel palume registreeruda e-posti aadressil merle.pikhoff@alutagusevald.ee

• **27. jaanuaril kell 18 Kurtna seltsimajas MÖTTEMÄNGUDE ÖHTU**
Teema: Hämmostavad faktid laiaast maailmast Vol 1.
Ootame kogukondi taas osalema ning kõiki soovijaid liituma

• **28. jaanuaril kell 12 Tudulinna kogukonnas „REISIJUTTE HONDURASEST“**
Kohtumine Kati ja Lasse Älanderiga Tule kuulama kaasahaaravaid lugusid elust Kesk-Ameerikas. Kati ja Lasse jagavad oma ehadaid kogemusi ja mälestusi neljast aastast, mil nende koduks oli eksootiline Honduras. Kuidas näeb välja igapäevaelu teisel pool maakera?
Mis peitub raamatu „OMA APELSINI TEISE POOLEGA HONDURASES“ kaante vahel?
Küsimused-vastused ja vahetu suhtlus autoriga. Müügil raamat hinnaga 18 €, tasumine kohapeal sularahas

• **30. jaanuaril kell 12 Kurtna seltsimajas KOHTUMINE PEEP VEEDLAGA**
Inspireerivad kohtumised ja rõõm koos tegutsemisest Tasuta

• **1. veebruaril kell 13 Mäetaguse rahvamajas POISTE SOLISTIDE VÕISTLULAULMISE IDA-VIRUMAA EELVOOR**
Tegemist on piirkondliku sündmusega, mis toob lavale kuni 20-aastased lauluhuvilised poisid ja noormehed üle maakonna. Parimad lauljad pääsevad edasi poolfinaali, mis toimub 4.–5. aprillil 2026 Tartus ning sealt omakorda on võimalik edasi jõuda finaalkontsertidele 17. mail 2026 Tallinnas

• **5. veebruaril kell 16 Pagari seltsimajas PROJEKT „OLGEM JÄTKUVALT TOIMEKAD JA TEGUSAD PAGARIL“ VÕIMLEMISTUNNID VANUSELE 55+**
Juhendab füsioterapeut Merily Murdsalu. Tasuta

• **7. veebruaril KOHTLA NÖMME TALVEPILGAR II**
Kohtla-Nõmme Talvepilgar II peab tänava tänutundega meele meie armastatud tantsuõpetajat, talviste tantsupidude kavade loojal ja nime „Talvepilgar“ autorit Urve Kilki. Sel aastal tantsime ühiselt tema loodud loomingut ja perekonnanime algustähe K järgi K-tähega tantse. Paneme jalad tantsima ja südamed naeratama!
Päevakava:
13.00–13.30 kogunemine Eesti Kaevandusmuuseumi kivihiide
13.30 Talvepilgari tulesüütamise tseremoonia kivihiies ja rongkäik tantsuplatsile.
Ühistantsimine Kohta-Nõmme Talvepilgaril Eesti Kaevandusmuuseumi õue territooriumil.
Peale tantsimist muuseumi rikastusvabrik galeriis osalejatele soe jook. Võimalus külastada käsitöö müüki. Avatud kohvikud!

• **10. veebruaril kell 10.15 lisaku rahvamajas MIKSTEATRI KÜLALISETENDUS „PRINTSESS JA NARR“**
Algab Printsessi ja Narri seiklusreis, mis viib neid mitmesugustesse huvitavatesse paikadesse ning põnevate kohtumisteni. Reisi jooksul kasvab välja ilus sõprus, mis aitab läbi ka kõige keerukamatest olukordadest. Kestvus 45min.
Pilet 12 €, tasumine kohapeal sularahas

• **10. veebruaril kell 11.30-13.30 Kurtna seltsimajas LAULUKLUBI**
Juhendab Elda Käär

• **10. veebruaril kell 18 Mäetaguse raamatukogus MÄETAGUSE RAAMATUKLUBI**
Raamatuklubisse ootame nii aktiivseid lugejaid kui ka neid, kes alles otsivad inspiratsiooni lugemiseks. Jagame üheskoos lugemiselamusi ning tutvume raamatukogu eelmise aasta loetumate raamatutega ning valime välja esimese raamatu, mida ühiselt lugema hakkame.

• **12. veebruaril kell 13 Pagari seltsimajas VÄÄRIKATE KOKKUSAAMINE**
Põnevad külalood ja noorusaja juhtumised. Osaluspanus 3 €, tasumine kohapeal sularahas

• **12. veebruaril kell 16 Pagari seltsimajas PROJEKT „OLGEM JÄTKUVALT TOIMEKAD JA TEGUSAD PAGARIL“ VÕIMLEMISTUNNID VANUSELE 55+**
Juhendab füsioterapeut Merily Murdsalu. Tasuta

• **14. veebruaril kell 12 Kiikla rahvamajas RAHVUSLIKUS STIILIS EHTE TÖÖTUBA**
Töötoas võimalik valmistada prossi või peavõru, õpetab Tatjana Sthikkel, osalustasu 15 €

• **15. veebruaril kell 16 lisaku rahvamajas AVINURME SUVETEATRI KÜLALISETENDUS „PATUSTE PALK“**
Kriminaalne komöödia Norm Fosteri ainetel.
Lavastaja Mari Raap
Pilet 10 €, sooduspilet õpilastele ja pensionäridele 8 € müügil sularahas kohapeal

• **17. veebruaril kell 18–20 Alutaguse Tervisespordikeskuses Pannjärvel VASTLAÖHTU**
Pikima liu laskmise võistlus, erinevad tegevused kogu perele. Kohal Siimumäe talu poni ja hobune, tasuta vastlasupp ja soovi korral võimalus soetada kohvikust vastlakukleid. Hiina rahvakalendri Tulihobuse aasta alguse tähistamine tuletantsusõuga kell 19.50.

• **18. veebruaril kell 11 lisaku rahvamajas MÄLUTREENING** vanusegrupile 55+
Treener Pille Rekker

• **19. veebruaril kell 12 Tudulinna kogukonnas VASTLAPÄEVA LOOD, KOMBED JA VANAD MÄNGUD**
Külla tuleb Merike Vaarmets

• **19. veebruaril kell 16 lisaku rahvamajas LAULUKLUBI 55+**

• **19. veebruaril kell 18.15 Mäetaguse rahvamajas MÄETAGUSE MÄLUMÄNGU 23. HOOAJA IV VOOR**
Oodatud on 3-liikmelised võistkonnad.
Võistkondadel palume registreerida hiljemalt 18. veebruariks keithy.rego@alutagusevald.ee

• **21. veebruaril kell 14 Kurtna seltsimajas TÄHTPÄEVAKONTSERT „Elagu Eesti!“**
Esineb kitarrist Paul Neitsov, pilet 5 €

• **22. veebruaril kell 12 lisaku rahvamajas IISAKU MÄLUMÄNG**
Oodatud on kolmeliikmelised võistkonnad, uutel tulijatel palume registreeruda e-posti aadressil merle.pikhoff@alutagusevald.ee

• **22. jaanuaril kell 16 Pagari seltsimajas PROJEKT „OLGEM JÄTKUVALT TOIMEKAD JA TEGUSAD PAGARIL“ VÕIMLEMISTUND VANUSELE 55+**
Juhendab füsioterapeut Merily Murdsalu

• **24. veebruaril kell 07.20 Puhatu külaplatsil EESTI VABARIIGI AASTAPÄEVA TÄHISTAMINE**

• **24. veebruaril EESTI VABARIIGI 108. AASTAPÄEVA TÄHISTAMINE ALUTAGUSE VALLAS**
Lipu heiskamine: 7.32 Kurtna noortekeskuse juures
9.30 Tudulinna kalmistul Vabadussõja mälestussamba juures
10.00 lisaku Alutaguse vabadusvõitlejate mälestusmärgi juures
11.00 Pagari mälestuskivi juures
11.20 Mäetaguse kalmistul
12.00 Kontsertaktus ja pidupäevator Mäetaguse rahvamajas, esinevad Alutaguse valla kollektiivid

• **27. veebruaril kell 12 Kurtna seltsimajas LOENGUTE JA TEGEVUSTE SARI: INSPIREERIVAD KOHTUMISED JA RÕÕM KOOS TEGUTSEMISEST**
Külas zooloog ja endine loomaia direktor Mati Kaal. Tähistame jääkarupäeva, kuid räägime ka inimeselooma ja muude elukate omavahelistest suhteteemadest. Kaetud kohvilaud. Tasuta

NÄITUSED

• Jaanuar–veebruar Dmitri Kuzmini maalinäitus „Ühepäeva maalid“ lisaku raamatukogu trepigaleriis
• Jaanuar–veebruar Sveta Pärna maalinäitus Kurtna seltsimajas
• Jaanuar–märts Urve Mikkeri maalide näitus Mäetaguse rahvamaja triibukoridoris

TÄPSEM INFO Alutaguse Huvikeskuse kodulehel www.alutagusehuvikeskus.ee või Alutaguse valla kodulehel www.alutagusevald.ee/kalender
Alutaguse Huvikeskus tel 336 6963 ja 5885 9979, huvikeskus@alutagusevald.ee

JAANUAR-VEEBRUAR
MÄETAGUSE RAHVAMAJAS
URVE MIKKERI
maalide näitus

IISAKU RAAMATUKOGU TREPIGALERIIS
DMITRI KUZMINI
MAALINÄITUS
„Ühepäeva maalid“

JAANUAR-VEEBRUAR
Avatud raamatukogu lahtiolekuaegadel

19. veebruaril kell 18.15
MÄETAGUSE RAHVAMAJAS
MÄETAGUSE MÄLUMÄNG
23. HOOAJA IV VOOR
Oodatud on 3-liikmelised võistkonnad

PILET 5€
Tasumine kohapeal sularahas
OLGEM JÄTKUVALT TOIMEKAD JA TEGUSAD PAGARIL
Vaimne tervis ja motivatsioon
KOOLITAJA: Inga Lunge
7. veebruaril kell 15-18:30
PAGARI SELTSIMAJAS

18. veebruaril ja 4. märtsil kell 11
IISAKU RAHVAMAJAS
Loeng vanusegrupile 55+
Koolitaja PILLE REKKER
MÄLU-TREENING
• Kuidas hoida ja toetada oma aju ja mälu tööd
• Erinevat liiki harjutused, mis on kasulikud aju ja mälu tööle
• Nipid mälu töö toetamiseks ja mälu tehnikad

14. veebruaril kell 12
KIIKLA RAHVAMAJAS
RAHVUSLIKUS STIILIS EHTE TÖÖTUBA
Võimalik valmistada pidulik tekstiilist pross või peavõru
Õpetab Tatjana Sthikkel
Osalustasu 15 €
Tasumine kohapeal sularahas

Esimene kohtumine
10. veebruaril kell 18
MÄETAGUSE RAAMATUKOGUS
MÄETAGUSE RAAMATUKLUBI alustab
Ootame nii aktiivseid lugejaid kui ka neid, kes alles otsivad inspiratsiooni

Pühapäeval
22. VEEBRIARIL kell 12
IISAKU RAHVAMAJAS
IISAKU MÄLUMÄNG
2026
Oodatud on 3-liikmelised võistkonnad.
Uutel võistkondadel palume registreerida hiljemalt 20. veebruariks tel 58 866 418 või merle.pikhoff@alutagusevald.ee

Mälestame
KAIDO RANDMAA RAISSA BONDAREVA
MAIDO TÜRKSON VEERA GERASIMTŠIK
EMMI OSULA LARISA PRONENKO
JUTA ALT EVE JOA
ELJO RAUS

Tähtede taga on avarus lai,
ei valu, ei vaeva,
vaid õhkõrn pai...
Südamlik kaastunne
Allale, Imbile ning Kairile,
Katile ja Gerlile perekondadega
teie kalli
EVE JOA
lahkumise puhul
Sahargu Külaselts

Üks tee on lõpuni käidud,
üks süda on vaikinud.
Mälestame
endist töökaaslast ja sõpra
EMMI OSULAT
Avaldame sügavat kaastunnet
Ingridile ja Hugole peredega
kalli ema, vanaema ja
vanavanaema surma puhul
Hetti, Aili, Niina, Veljo

Sellest, kelle aeg su kõrvalt viis,
on Taevassaanud sinu kaitseingel,
ta on su kõrval alati, ka siis,
kui headus siltab, kui õelus salvab.
Ta ikka valvab.
/V. Osila/
Avaldame sügavat kaastunnet
Tudulindude Evele
EMA
surma puhul.
Alutaguse Lasteaed
Tudulinna Tudulinnud

KUULUTUSED
Ostan metsa- ja põllumaad.
Pakume parimat hinda.
Tel 552 7322
TMWORKS GARAGE
Müük * Remont * Hooldus
ATV-d, mootorrattad,
mootorsaanid
Pargi 51,
Jõhvi, tel 5568 7725

Õnnitleme lapsevanemaid
FREDY PORKMAN

Õnnitleme jaanuarikuu sünnipäevalapsi

ANTONINA ROHULA	95
AIME OJA	93
EDA TEREPI	92
ANNA MALINOVSKAJA	92
ANNA LÄTT	91
LEHTE-KAI LEHTE	91
LILLE KIRSIMÄE	89
HELME ROKKA	89
LJUDMILLA TVERSKAJA	88
LEMBIT JÄRVEOJA	88
KAARLI KANG	87
VASILY BRYZGUNOV	87
VASSILI USSOV	87
TAIMO KALJOLA	87
ANTONINA ALEKSEJEVA	86
GALINA TARTLAN	85
ROSALIA ILMJÄRV	84
MARIA KAUKENENE	84
AINO PUHIDINSKAJA	83
EVE PALM	83
RAILI KANGRO	83
SILVI VIIRLAI	83
MAIE JUUSE	82
OLEG KRÖLOV	81
VALENTINA KULLAMÄGI	80
YURY VESKIMEISTER	80
ALEKSANDRA ANTONOVA	75
UNO OTTEP	75
TARAS VASHKEVICH	75
PEEDU TALVISTE	75
GALINA DMITROVICH	70
EHA PÄRNIK	70
EHA NAHKUR	70
KAJA KURVE	70
JURI FEDULOV	70
VAMBOLA PAATE	70
GUNARS PALKOV	70
LEMBIT RÄÄST	70
NIKOLAI RUDIONOVSKI	70

ETENDUS MIKSTEATER

Printsess ja Narr

lavastaja: Anne-Mai Tevahi
Krišto Toots

Autor ja lavastaja: Krišto Toots
Kostüümikunstnik: Maarja Meeru

Valgus ja tehniline lahendus: Martin Meelandi
Muusikaline kujundus: Emma Elisabeth Toots

Pilet 12 €
Soodushinnaga: õpilastele, pensionäridele, muude soodustusega isikutele

Tasumine kohapeal sularahas

10. VEEBRUARIL kell 10:15 • IISAKU RAHVAMAJAS

Lisainfo: merle.pikhoff@alutagusevald.ee või 58 866 418

24. jaanuaril kell 12 KIIKLA RAHVAMAJAS

LILLIKANDI TÖÖTUBA

Võimalik valmistada muhu tikandis pross või mobiilikotike

Osalustasu 15 €
Tasumine kohapeal sularahas

VÄLJALIK REGISTREERIMINE: rufh.linnard@alutagusevald.ee või 5190 2091

2026

Mõttemängude õhtu

27 jaanuaril 18.00

Kurtna seltsimajas

Küsimuste teema: Häämastavad faktid laiaist maailmast

Ootame kogukondi taas osalema ning kõiki soovijaid liituma

Lisainfo: ene.raudar@alutagusevald.ee või 588 56282

30. jaanuaril kell 12:00 KURTNAL SELTSIMAJAS

PEEP VEEDLA

Külas Viru Folk korraldaja ja linnuvaatleja

INSPIREERIVAD KOHTUMISED ja rööm koos tegutsemisest

Loengute ja tegevuste sari

- Kaasas valik autoriraamatuid lindudest
- Kaetud kohvilaud

Lisainfo: ene.raudar@alutagusevald.ee või 588 56282

55+ PROJEKT

OLGEM JÄTKUVALT TOIMEKAD JA TEGUSAD PAGARIL

Võimlemistunnid vanusegrupile 55+

5. ja 12. veebruaril kell 16 PAGARI SELTSIMAJAS

Juhendab: füsioterapeut Merily Murdsalu

Lisainfo: aire.oras@alutagusevald.ee või 505 6024

10. veebruaril kell 11:30-13:00

KURTNAL SELTSIMAJA LAULUKLUBI

Juhendaja Eida Käär
Iga kuu teisel teisipäeval

Lisainfo: ene.raudar@alutagusevald.ee või 588 56282

12. veebruaril kell 13 PAGARI SELTSIMAJAS

PÕNEVAD KÜLALOOD JA NOORUSAJA JUHTUMISED

VÄÄRIKATE KOKKUSAAMINE
Kaetud kohvilaud

5€ Omaosalus
Tasumine kohapeal sularahas

Lisainfo: aire.oras@alutagusevald.ee või 505 6024

15. veebruaril kell 16.00 IISAKU RAHVAMAJAS

PATUSTE PALK

Norm Fosteri ainetel lavastanud Mari Raap

Täiesti kriminaalne k&möödia

Osades: Avinurme Suveteatri näitlejad

PILETID: 8.- ja 10.-

27. veebruaril kell 12:00 KURTNAL SELTSIMAJAS

MATI KAAL

Külas zooloog ja endine loomaaia direktor

INSPIREERIVAD KOHTUMISED ja rööm koos tegutsemisest

Loengute ja tegevuste sari

- Tähistame jääkarupöeva, kuid räägime ka inimeselooma ja muude elukate omavahelistest suheteemadest
- Kaetud kohvilaud

Lisainfo: ene.raudar@alutagusevald.ee või 588 56282

VOORE METS

Ostame:

- Metsakinnistuid
- Kasvava metsa raieõigust
- Kasvatav võsa ja virnastatud raidmeid

Tel 5097471 / 58440269 Info@vooremets.ee

Pöörane TäiskuuÕösööming

Peipsi Toidu Tänav

7. veebruar kell 17-00 Pagariit Setomaale

30 õue ühehoiurestorani Täiskuu, Peipsi toit, talvemiljöö

Kõik 1500000 ei ole 1000, seeläbi on kuu aega kõht täis! (Peipsimaa)

#PeipsiToiduTänav

Kes on Ida-Virumaa aasta tegija 2025?

Tee oma pakkumine!

Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit, Ida-Viru Ettevõtluskeskus ja maakonnaleht Põhjarannik ootavad ettepanekuid Aasta Tegija 2025 tiitli andmiseks

- Aasta Tegija 2025 võib olla üksikisik või ka rühm tegijaid, kelle 2025. aasta jooksul tehtud tegu on jätnud positiivse jälje Ida-Virumaa käekäigule
- Tegevusvaldkonnad pole piiratud - kandidaate võib esitada kultuuri-, sotsiaal-, majandus- jm valdkonnast
- Kõigil inimestel, asutustel ja kollektiividel on võimalus esitada kandidaate tiitli saamiseks kuni 6. veebruarini 2026.

Statuudi leiata ja ettepaneku saate esitada: <https://www.ivol.ee/aasta-tegija-statuut>

Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit, Ida-Viru Ettevõtluskeskus

PÕHJARANNIK

EESTI MEESTELAULU SELTSI XIV POISTE-SOLISTIDE VOISTULAULMISE

Ida-Virumaa voor

Mäetaguse rahvamajas

1. veebruaril 2026 kell 13

Lõppvõistlus 17. mail Tallinnas!

Korraldaja: Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit
Lisainfo ja reglement: www.ivol.ee

ÕINE TALISUPLUS RÄÄKJÄRVE ÄÄRES

Rääkjärv

1. veebruar

21.30-23.30

Kutsun sind kogema teistsugust talisulust - talveõie vaikuses, tuled ja vee piiril. Valgustatud rada juhatab veekogu. Enne vette minekut võtame hetke vaikuseks, seejärel talisulplu talisul rühmas või helde saatel. Pärast koguneme lõkke äärde, soojendame end ja oleme lihtsalt koos. See ei ole võistlus, vaid elamus - rahulik, visuaalselt kaunis ja emotsionaalselt meeldejääv.

Sooja pakub Orava Saun. Osalustasu: 5 eurot